

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ**

ОБЛІК У СТРАХОВИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**до виконання розрахунково-графічної (контрольної) роботи
для студентів галузі знань 07 “Управління та адміністрування”
спеціальності 071 “Облік і оподаткування”**

Обговорено і рекомендовано на
засіданні кафедри бухгалтерського
обліку, оподаткування та аудиту
Протокол № 19
від 07 червня 2016 року

ЧЕРНІГІВ ЧНТУ 2016

Методичні вказівки до виконання розрахунково-графічної роботи з дисципліни “Облік у страхових організаціях” для студентів галузі знань 07 “Управління та адміністрування” спеціальності 071 “Облік і оподаткування” / Укладачі: Лень В.С., Сидоренко О.О. – Чернігів: ЧНТУ, 2016. – 65 с.

Укладачі: Лень Василь Степанович, кандидат економічних наук, професор, професор кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту
Сидоренко Олександр Олександрович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

Відповідальний за випуск: Маргасова Вікторія Геннадіївна,
Завідувач кафедри бухгалтерського обліку,
оподаткування та аудиту,
доктор економічних наук, професор

Рецензент: Гоголь Тетяна Анатоліївна, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1 ВИБІР ВАРІАНТА РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОЇ (КОНТРОЛЬНОЇ) РОБОТИ	5
2 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ РОБОТИ	5
3 СТРОКИ ПОДАННЯ РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОЇ (КОНТРОЛЬНОЇ) РОБОТИ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ	6
4 КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОЇ (КОНТРОЛЬНОЇ) РОБОТИ	7
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	9
ДОДАТОК А. ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОЇ СТОРІНКИ РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОЇ (КОНТРОЛЬНОЇ) РОБОТИ	16
ДОДАТОК Б. ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ ДО РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОЇ (КОНТРОЛЬНОЇ) РОБОТИ	18
ДОДАТОК В. ЗАДАЧІ ДЛЯ РОЗВ'ЯЗАННЯ	21
ДОДАТОК Д. ПРИКЛАД ВІДПОВІДІ НА ТЕОРЕТИЧНЕ ПИТАННЯ	62
ДОДАТОК Е. ПРИКЛАД ВИРІШЕННЯ ЗАДАЧІ	65

ВСТУП

Дисципліна “Облік у страхових організаціях” є важливою фаховою дисципліною в системі підготовки студентів галузі знань 07 “Управління та адміністрування” спеціальності 071 “Облік і оподаткування”.

Мета дисципліни – отримання студентами базових знань з теорії і практики обліку у страхових організаціях, набуття вміння розуміти фінансову звітність страховиків для прийняття адекватних управлінських рішень.

Основні завдання з вивчення дисципліни:

- опанування студентами теоретичних основ обліку і аудиту у страхових організаціях з урахуванням особливостей страхової діяльності;
- оволодіння практичними навичками щодо бухгалтерського та податкового обліку страхових операцій;
- формування у студентів вміння “читати” фінансову звітність страхових організацій, розуміти взаємозв'язок окремих показників цієї звітності, аналізувати фінансові коефіцієнти;
- набуття студентами знань щодо застосування системного підходу в управлінні активами і зобов'язаннями страхової організації з метою забезпечення її фінансової надійності.

Дисципліна “Облік у страхових організаціях” має тісний взаємозв'язок з такими дисциплінами, як “Страховання”, “Страхові послуги”, “Фінансовий облік I”, “Фінансовий облік II”, “Звітність підприємств”, “Фінансовий аналіз”.

В основі вивчення курсу лежить відвідування студентами лекцій та практичних занять, а також самостійна робота з навчальною, методичною та спеціальною літературою, законодавчими актами, у т.ч. з питань бухгалтерського обліку.

Завданням розрахунково-графічної (контрольної) роботи є закріплення теоретичних знань з дисципліни та набуття практичних навичок із вирішення конкретних задач, які вирішують професійні бухгалтери, що працюють у страхових організаціях.

Зміст завдання студентам полягає у розкритті студентом 2-х теоретичних питань та вирішенні 2-х практичних завдань, які слід знати та вміти виконувати бухгалтеру страхової організації.

Методичні вказівки включають короткі пояснення до вибору варіанта роботи, порядок її оформлення, перелік теоретичних питань та задач до виконання, приклад розкриття теоретичного питання та вирішення задачі та порядок заліку.

Строк здачі роботи на кафедрі – за два тижні до початку залікової сесії.

1 ВИБІР ВАРІАНТА РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОЇ (КОНТРОЛЬНОЇ) РОБОТИ

Тематика питань розрахунково-графічної (контрольної) роботи включає основні проблеми фіксації інформації про господарські операції страховика. Перелік пропонованих теоретичних питань наведено в додатку *Б*, а практичних задач – у додатку *В*.

Кожен студент при виконанні розрахунково-графічної роботи висвітлює 2 теоретичних питання та вирішує 2 задачі, а при виконанні контрольної роботи – 2 теоретичних питання та одну задачу, які узгоджуються з викладачем, який веде практичні заняття. Теоретичні питання та задачі в групі не повинні повторюватись.

Студенти денної та заочної форми навчання теоретичні питання і задачі для виконання розрахунково-графічної (контрольної роботи) роботи обирають таким чином:

- 1) перший за списком студент групи висвітлює перше та 31 теоретичне питання та вирішує першу та 31 задачу;
- 2) другий за списком студент групи висвітлює друге та 32 теоретичне питання та вирішує другу та 32 задачі;
- 3) і т.д.

Студенти наступної групи обирають питання та задачі за таким же алгоритмом. При цьому порядковий номер першого студента наступної групи дорівнює останньому номеру студента попередньої групи плюс одиниця.

Питання та задачі для розкриття в розрахунково-графічній (контрольній) роботі можуть доповнюватись і уточнюватись, а також застосовуватись інший порядок їх розподілу за студентами. Студенти можуть також запропонувати власні теоретичні питання. У цьому разі вони мають бути узгоджені з викладачем.

2 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ РОБОТИ

Робота оформлюється на стандартних аркушах паперу і повинна мати зміст (назву висвітлюваних теоретичних питань та номери задач. Відповідь на кожне теоретичне питання повинна завершуватись коротким висновком та списком виористаних літературних джерел. При вирішенні задач посилання на нормативні джерела роблять у поясненнях.

Всі сторінки мають бути пронумеровані. Обсяг роботи не повинен перевищувати 15 сторінок у друкованому вигляді (шрифт – *Times New Roman*, 14 кегль, 1,5 інтервали; поля: ліве–30 мм, верхнє та нижнє – 20 мм, праве – 15

мм; вирівнювання тексту – по ширині; абзац – 1,25 см; набір формул здійснювати в редакторі Microsoft Equation 3.0; значні таблиці, схеми та малюнки виносити в додатки (А, Б, В, Д, Е, Є, Ж, З, К, Л, М, Н...).

На початку роботи вміщується титульний аркуш за встановленою формою із зазначенням дати виконання роботи, підпису виконавця та номером варіанту (приклад оформлення титульного листа наведено в додатку А). На наступній сторінці зазначається зміст роботи з вказівкою початкових сторінок кожного розділу та підрозділу. У тексті назва кожного розділу та підрозділу виділяється окремим рядком.

Стандартний зміст роботи є таким:

Зміст

1 Теоретична частина

1.1 ... (назва питання)

1.2 ... (назва питання)

2. Практична частина

2.1 Задача № 1 (номер у методичних вказівках)

2.2 Задача № 2 (номер у методичних вказівках)

Додатки (за потреби)

Результати розрахунків бажано зводити до таблиць. До проаналізованих показників наводити пояснення із указанням їх сутності та впливу на прийняття управлінських рішень. Великі за обсягом таблиці слід виносити в додатки.

При відповідях на теоретичні питання необхідно спиратись на нормативні акти України, стандарти бухгалтерського обліку, літературні джерела. **Відповіді на питання повинні містити елементи власної творчості** (недоліки існуючої системи, пропозиції з удосконалення обліку тощо).

При вирішенні задач необхідно посилатись на нормативні документи, що обґрунтовують алгоритми їх вирішення.

З СТРОКИ ПОДАННЯ РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОЇ (КОНТРОЛЬНОЇ) РОБОТИ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ

Виконана і належним чином оформлена робота повинна бути здана на кафедру не пізніше ніж за два тижні до початку сесії. Після перевірки робота зараховується або не зараховується викладачем.

Підставами для незарахування роботи є:

— невірне вирішення обох задач;

— неналежне розкриття обох питань роботи (користування застарілою нормативною базою, відсутність елементів власної творчості, недостатній

обсяг розкриття питання);

- робота явно не є самостійно виконаною;
- відсутні посилання на літературні та нормативні джерела;
- оформлення роботи не відповідає встановленим вимогам.

Роботи, які не відповідають встановленим вимогам за змістом чи оформленням повертаються на доопрацювання до початку сесії. Студент, робота якого не зарахована, до іспиту (заліку) не допускається.

4 КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОЇ (КОНТРОЛЬНОЇ) РОБОТИ

Оцінка роботи здійснюється за 4-х бальною системою.

Оцінка **“відмінно”** виставляється за роботу, в якій реалізовані всі вимоги до її написання і оформлення, а в процесі захисту студент виявив уміння доповісти про її результати і захистити окремі її положення, уміння відповідати відповідно до вимог культури праці спеціаліста, вільно орієнтуватись у матеріалах роботи і пояснювати їх. Допускається максимум дві помилки в кореспонденції рахунків, у сумах, заповненні форм. Знання напам'ять кореспонденції рахунків за господарськими операціями відображеними у роботі обов'язкове.

Оцінка **“добре”** виставляється за роботу в якій реалізовані всі вимоги до її написання і оформлення. Допускається максимум три помилки в кореспонденції рахунків, у сумах, заповненні форм. При захисті студент повинен показати вміння доповісти про результати своєї роботи, і захистити окремі її положення, уміння відповідати відповідно до вимог культури праці спеціаліста, добре орієнтуватись у матеріалах роботи і пояснювати їх. Знання напам'ять кореспонденції рахунків за господарськими операціями відображеними у роботі обов'язкове.

Оцінка **“задовільно”** виставляється за роботу, в якій реалізована значна частина вимог, що пред'являються до неї. Допускається 4–5 помилок у кореспонденції рахунків, сумах чи заповненні форм. У роботі наявні окремі неточності при заповненні первинних документів чи форм, допущені недоліки у групуванні документів. При захисті студент повинен показати вміння доповісти про основні результати роботи, і захистити окремі її положення, уміння відповідати відповідно до вимог культури праці спеціаліста, добре орієнтуватись у матеріалах роботи і пояснювати їх. Знання напам'ять кореспонденції рахунків за господарськими операціями відображеними у роботі обов'язкове.

Оцінка **“незадовільно”** виставляється за роботу, в якій не реалізовані в повній мірі вимоги, що пред'являються до неї, допущено понад 5 помилок у кореспонденції рахунків, сумах чи заповненні форм. У роботі наявні неточності при заповненні первинних документів чи форм, допущені недоліки у групуванні документів. При захисті студент не показав вміння доповісти про основні результати роботи і захистити окремі її положення, відповідати відповідно до вимог культури праці спеціаліста, добре орієнтуватись у матеріалах роботи і пояснювати.

Студентові, який одержав незадовільну оцінку, призначається новий термін її переробки і захисту. Повторний захист проводиться лише у присутності не менше ніж двох викладачів кафедри.

Оцінка за роботу до відомості та залікової книжки не записується. Робота зараховується як виконана при дотриманні вимог до оцінки задовільно. Результати захисту роботи враховуються при підсумковому оцінюванні знань студента.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Навчальна література

1. Бухгалтерський фінансовий облік /Бутинець Ф.Ф., Герасимович А.М., Малюга Н.М. та інші/ Під заг. ред. Ф.Ф. Бутиця. – Житомир.: ПП “Ру-та”, 2009. – 912 с.
2. Блакита Г. В., Ромашевська Н. О. Бухгалтерський облік. Практикум. Навч. посіб.– К.: Центр учбової літератури, 2010. – 152 с. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: predator.stu/library/ (у локальній мережі ЧДТУ)
3. Бочкарева И.И. Левина Г.Г. Бухгалтерський фінансовий учет: учебник/ И.И. Бочкарева, Г.Г. Левина; под ред. проф. Я.В. Соколова. – М.: Магистр, 2010. – 413 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: predator.stu/library/ (у локальній мережі ЧДТУ)
4. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник з виконання практичних завдань /За редакцією І.І. Сахарцевої. :К.: Кондор, 2009. - 556 с. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: predator.stu/library/ (у локальній мережі ЧДТУ)
5. Войнаренко М. П., Пономарьова Н. А., Замазій О. В. Міжнародні стандарти фінансової звітності та аудиту: Навч. Посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 488 с. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: predator.stu/library/ (у локальній мережі ЧДТУ)
6. Домбровская Е.Н. Бухгалтерская (финансовая) отчетность: Учеб. пособие. – М.: ИНФРА-М, 2008. – 279 с. – (Высшее образование). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: predator.stu/library/ (у локальній мережі ЧДТУ)
7. Ватуля І.Д., Канцедал Н.А., Пономаренко О.Г. Аудит. Практикум. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007 – 304 с. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: predator.stu/library/ (у локальній мережі ЧДТУ)
8. Гаманкова О. О. Облік і аудит у страхових організаціях: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2005. – 183 с.
9. Гарматій Т.О. Облік та аудит в страхових компаніях: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. –Тернопіль: 2004, 180 с.
- 10.Гедз М.Й., Осадчий Ю.І. Облік і аудит у страхових компаніях: Навч.-метод. посіб. для самостійного вивч. дисц. – Черкаси: ЧІБС УБС НБУ, 2009. – 169 с.
- 11.Лень В.С. Облік і аудит у страхових організаціях: навч. посіб.– вид. 2-ге випр.– Тернопіль: Навчальна книга –Богдан, 2012. – 584 с.**
12. Лень В.С. Фінансовий облік. Навч. Посіб. – К.: Академія, 2011. – 608 с.

13. Лень В.С., Гливенко В.В. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика: : навч. посіб.– Вид. 4-те. – Тернопіль: Навчальна книга –Богдан, 2012. – 744 с.

14. Лень В.С., Гливенко В.В. Звітність підприємств: підручник. 4-те вид., виправ.– Київ: Каравела, 2016. – 676 с.

15. Assurance Practice Set for Comprehensive Assurance & Systems Tool (CAST) (3rd ed.) / Laura R. Ingraham, J. Greg Jenkins. - Upper Saddle River, New Jersey: Prentice Hall, 2013. – 128 p. - <http://www.pearsonhighered.com/educator/product/Assurance-Practice-Set-for-Comprehensive-Assurance-Systems-Tool-CAST/9780133099218.page#sthash.pT4bIArX.dpuf>

16. Introduction to Risk Management and Insurance (10th ed.) / Mark S. Dorfman, David Cather. - Upper Saddle River, New Jersey: Prentice Hall, 2012. – 504 p. - <http://www.pearsonhighered.com/educator/product/Introduction-to-Risk-Management-and-Insurance/9780131394124.page#sthash.U3qx0k7M.dpuf>

17. Santomero A. Financial Risk Management by Insurers: An Analysis of the Process / A. Santomero, D. Babel // The Journal of risk and insurance. – 1997. –Vol. 64. – № 2. – P. 231–270.

18. Babbel D. F. Insurance Pedagogy: Executive Opinions and Priorities / D. F. Babbel, D. R. Klock // The Journal of Risk and Insurance. – 1988. – No 55. – P. 701–712.

19. Cummins J. D. Risk-Based Premiums for Insurance Guaranty Funds. / J. D. Cummins // Journal of Finance. – 1998. – No 4. – P. 823–839.

20. Grose V. Managing risk: systematic loss prevention for executives. - Englewood Cliffs / V. Grose. – N.J. : Prentice-Hall, 1987. – 404 p.

21. Harry M. Markowitz. Portfolio Selection: Efficient Diversification of Investments / M. Harry. – New York: John Wiley, 1959.

22. Jaroslaw A. Gniadek, Jacek Lisowski. UbezpieczeniaMajatkowe. – Poznan, 1996.–S. 109.

23. Antczak J. Klasyfikacja ryzyk występujących w działalności Zakładów Ubezpieczeń / [Antczak J., Pietrusiewicz J., Rosa M., inne]. – Warszawa : Garmond, 2007. – 14 s.

24. The Ethics of Accounting and Finance: Trust, Responsibility, and Control / ed. by W. Michael Hoffman, Judith Brown Kamm, Robert E. Frederick, Edward S. Petry. – Westport: Quorum books, 1996. - 254 p. - <http://www.questia.com/library/119598446/the-ethics-of-accounting-and-finance-trust-responsibility>

25. Ethics and the CPA: Building Trust and Value-Added Services / Charles H. Cpa Calhoun, Mary Ellen Cpa Oliverio, Philip Cpa Wolitzer. - New York: Wiley, 1999. – 271 p. - <http://www.questia.com/library/106753982/ethics-and-the-cpa-building-trust-and-value-added>

Методична література

1. Облік і аудит у страхових організаціях. Методичні вказівки до виконання практичних завдань. / Укл. Лень В.С., Сидоренко О.О. – Чернігів: ЧДТУ, 2008. – 93 с.
2. Кореспонденція субрахунків бухгалтерського обліку операцій страхування. Методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни “Облік і аудит в страхових організаціях” для студентів напрямку підготовки 6.030509 «Облік і аудит» всіх форм навчання / Укладач Сидоренко О.О. – Чернігів: ЧДТУ, 2010. – 30 с.
3. Лень В.С. Фінансовий облік в Україні: задачі, тести, відповіді. Практикум для студентів вищих навчальних закладів економічних спеціальностей. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 320 с.
4. Інструкція з бухгалтерського обліку витрат національної страхової компанії “Оранта”, затв. рішенням правління НАСК “Оранта” від 19.04. 2000 р. № 22.

Допоміжна література

1. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.99 № 996-XIV.
2. Закон України “Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування” від 08.07.10 № 2464-VI.
3. Закон України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття” від 02.03.00 № 1533-III.
4. Закон України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування” від 28 грудня 2014 року № 77-VIII.
5. Закон України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” від 14.10.14 № 1702-VII.
6. Закон України “Про індексацію грошових доходів населення” від 06.02.2003 № 491-IV
7. Закон України “Про компенсацію громадянам втрати частини доходів у зв’язку з порушенням строків їх виплати” від 19.10.2000 р. № 2050-III.
8. Закон України “Про обов’язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів” від 01.07.04 № 1961-IV.
9. Закон України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” від 12.07.01 № 2664-III.
10. Закон України “Про аудиторську діяльність” від 22.04.93 № 3125-XII.

11. Закон України “Про оплату праці” від 24.03.95 р. № 108/95-ВР.
12. Закон України “Про страхування” від 07.03.96 № 85/96-ВР.
13. Закон України “Про рекламу” від 03.07.96 р. № 270/96-ВР.
14. Закон України “Про фінансовий лізинг” від 16.12.97 № 723/97-ВР.
15. Кодекс законів про працю, затверджений Законом України від 10.12.71 р. № 322-VIII.
16. Податковий кодекс України від 02.12.10 2755–VI.
17. Указ Президента України “Про заходи щодо розвитку системи протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванню тероризму” від 22.07.03 № 740.
18. Тимчасове положення про товариство взаємного страхування, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 01.02.97 № 132.
19. Постанова КМУ “Про граничні норми добових витрат для відрядження членів екіпажів суден, інших транспортних засобів та суми, що спрямовуються на їх харчування замість добових витрат” від 02.02.2011 № 73.
20. Постанова КМУ “Про затвердження Порядку проведення індексації грошових доходів населення” від 17.07.2003 № 1078.
21. Інструкція про службові відрядження в межах України та за кордон, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 17.03.11 № 362.
22. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та Інструкція про його застосування, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291.
23. Наказ Міністерства фінансів України “Про затвердження форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств” від 20.10.15 № 897.
24. Інструкція зі статистики заробітної плати, затверджена наказом Державного комітету статистики України від 13.01.04 № 5.
25. Інструкція зі статистики кількості працівників, затверджена наказом Державного комітету статистики України від 28.09.05 № 286.
26. Вимоги щодо програмного забезпечення та спеціального технічного обладнання для ведення страховиками персоніфікованого (індивідуального) обліку договорів страхування життя затверджене розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 15.09.05 № 4620.
27. Положення про єдину централізовану базу даних щодо обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, затверджене розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 09.07.10 № 566.
28. Положення про здійснення нагляду за діяльністю філій страховиків-нерезидентів та застосування заходів впливу за порушення ними законодавства про фінансові послуги, затверджене розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 16.11.06 № 6426.

29. Положення про особливості укладання договорів обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, затверджене розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 27.10.2011 № 673.

30. Положення про порядок збільшення (зменшення) розміру статутного капіталу публічного або приватного акціонерного товариства, затверджене рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 14.05.2013 № 822.

31. Положення про порядок провадження діяльності страховими посередниками, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 18.12.96 № 1523.

32. Положення про порядок та умови ведення страховиками персоніфікованого (індивідуального) обліку договорів страхування життя, затверджене розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 28.12.04 № 3197.

33. Положення про порядок, умови видачі та розміри кредитів страхувальникам, які уклали договори страхування життя, затверджене розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 03.12.04 № 2883.

34. Положення про реєстрацію страхових та перестрахових брокерів і ведення державного реєстру страхових та перестрахових брокерів, затверджене розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 28.05.04 № 736.

35. Положення про розкриття інформації емітентами цінних паперів, затверджене рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 03.12.2013 № 2826.

36. Положенням про обов'язкові критерії та нормативи достатності, диверсифікованості та якості активів страховика, затверджене Розпорядження Національної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 23.02.2016 року № 396.

37. Порядок і правила формування, розміщення та обліку страхових резервів з обов'язкового страхування цивільної відповідальності за ядерну шкоду, затверджені розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 13.11.03 № 123.

38. Порядок розрахунку резервів незароблених премій, що проводиться за договорами обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, затвердженими постановою Кабінету міністрів України від 23.07.2008 № 671

39. Порядок формування статутного капіталу страховика цінними паперами, затверджений розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 13.11.03 № 124.

40. Типова програма перевірок страховиків та страхових посередників, затверджена розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 21.08.03 № 37.

41. Постанова правління національного банку України “Про застосування іноземної валюти в страховій діяльності” від 11.04.00 № 135.

42. Правила проведення перевірок (інспекцій) Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, затверджені розпорядженням Нацкомфінпослуг від 27.11.2012 № 2422.

43. Методика формування страхових резервів за видами страхування, іншими, ніж страхування життя, затверджені розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 17.12.04 № 3104.

44. Рекомендації щодо аналізу діяльності страховиків, затверджені розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 17.03.05 № 3755.

45. Вареня В. Бухгалтерський облік страхових резервів // Вестник бухгалтера и аудитора Украины. – № 3–4. 1 лютого 2006 р.

46. Горбач Л.М. Каун О.Б. Ринок фінансових послуг – К. 2006. – 356 с.

47. Заремба О. В. Облік страхових платежів і його удосконалення у страховиків / Бухгалтерський облік і аудит. – 2004. – № 6. – С. 3-8.

48. Історія страхування: Підручник / За ред. С. К. Реверчука. – К. : Знання, 2005. – 213 с.

49. Кисельова О.М. Технічні резерви страховиків та їх функція в формуванні інвестиційних ресурсів / О.М. Кисельова // Науковий журнал. Зовнішня торгівля : право та економіка. – Київ. : 2008. – №6 (41). – С. 77 – 84.

50. Механізм страхування фінансових ризиків: монографія / В.Г. Бабенко; Тавр. держ. агротехнол. ун-т. – Мелітополь, 2009. – 287 с.

51. Мних М. В. Страхування в Україні: сучасна теорія і практика : підручник. – К. : Знання України, 2006. – 284 с.

52. Основи довгострокового страхування : Навч. посіб. / А. Т. Головка, М. П. Денисенко, І. О. Ковтун, В. Г. Кабанов. – К.: Алеута, 2007. – 444 с.

53. Ринок страхових послуг України: теорія, методологія, практика : монографія / О. О. Гаманкова; Держ. вищ. навч. закл. «Київ. нац. екон. ун-т ім. В.Гетьмана». – К. : – 2009. – 283 с.

54. Ромстова М. В. Налогообложение страховой деятельности / Под ред. В. В. Шахова. – М.: Финансы и статистика, 2002. – 176 с.

55. Сидоренко О. О. Зароблені страхові платежі в обліку страховиків / Вісник Чернігівського державного технологічного університету : зб. – Чернігів : ЧДТУ. 2010 – № 43. – С. 262–267.

56. Сидоренко О. О. Концептуальні засади побудови системи обліку розміщення страхових резервів / Вісник Чернігівського державного технологічного університету : зб. – Чернігів : ЧДТУ, 2009 – № 39. – 355с. – С. 283–289.

57. Страхування: підручник / керів. авт. кол. С.С. Осадець . – Вид. 3-тє, без змін. – К. : КНЕУ, 2006 . – 604 с.

58. Сухов В. А. Государственное регулирование финансовой устойчивости страховщиков. – М.: Издательский центр “Анкил”, 1995 – 112 с.

59. Шелехов К.В., Бігдаш В.Д. Страхування: Навч. посібник. – К.: МА-УП, 1998. – 424 с.

60. Юрченко Л. А. Финансовый менеджмент страховщика. – М: ЮНИТИ, 2001. – 235 с.

Інформаційні ресурси

1. www.minfin.gov.ua - Стандарти бухгалтерського обліку в Україні.
2. www.rada.gov.ua - сайт Верховної Ради України.
3. www.kmu.gov.ua - сайт Кабінету Міністрів України.
4. www.sta.gov.ua - Державна податкова адміністрація України.
5. <http://www.sau-aru.org.ua> - сайт Аудиторської Палати та Спільки аудиторів України.
6. www.dtkk.com.ua - сайт «Дебет-Кредит» від ГК.
7. www.buhgalteria.com.ua - сайт «Бухгалтерія» від «Бізнесу».

*Приклад оформлення титульної сторінки
Розрахунково-графічної (контрольної) роботи*

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чернігівський національний технологічний університет
Кафедра бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНА (КОНТРОЛЬНА) РОБОТА
з дисципліни

ОБЛІК У СТРАХОВИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

Курс 4, група ОА-043

Варіант 1, студквиток № 681315

Виконавець:

Студент(ка) групи Лемеш Н.І.

Керівник:

доцент

Сидоренко О.О.

Чернігів 2016

*ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ
ДО РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОЇ (КОНТРОЛЬНОЇ) РОБОТИ
з дисципліни “Облік у страхових організаціях”*

1. Аналіз балансу, фактичного запасу платоспроможності та фінансової стабільності страховика.
2. Аналіз страхових операцій – основа їх менеджменту.
3. Види доходів страховика та їх відображення в аналітичному, синтетичному обліку і звітності.
4. Види резервів зі страхування життя, їх призначення та загальні засади формування.
5. Види страхових резервів, їх призначення та загальні засади обліку.
6. Порядок визначення звичайної ціни страхового тарифу.
7. Вимоги до облікової та реєструючої системи фінансових компаній.
8. Грошові надходження страховика. Валюта страхування.
9. Джерела інформації та порядок розрахунку показників платоспроможності страхової компанії.
10. Документальне забезпечення обліку резервів.
11. Загальна фінансова звітність страховика.
12. Зовнішній контроль за діяльністю страхових організацій.
13. Класифікація актуарних розрахунків.
14. Нагляд та перевірки діяльності страховика.
15. Нарахування та виплата дивідендів страховиком.
16. Облік використання прибутку у страховика.
17. Облік витрат за елементами та статтями калькуляції у страховика.
18. Облік витрат страховика.
19. Облік грошових коштів на поточному рахунку страховика.
20. Облік депозитів, ощадних сертифікатів та придбання банківських металів.
21. Облік доходів від страхової діяльності.
22. Облік і аудит розміщення страхових резервів.
23. Облік інвестицій у акції.
24. Облік інвестицій в іпотечні сертифікати.
25. Облік інвестиційної нерухомості та орендних (лізингових операцій).
26. Облік касових операцій у страхової компанії.
27. Облік надання кредитів за рахунок резервів із страхування життя.
28. Облік надходження страхових платежів.
29. Облік операцій з активного перестрахування.
30. Облік операцій з власної емісії та погашення облігацій.
31. Облік операцій з пасивного перестрахування.

32. Облік придбання страховиком запасів та робіт (послуг).
33. Облік резерву збитків.
34. Облік розміщення резервів у права вимоги до перестраховиків.
35. Облік розміщення технічних резервів в облігації.
36. Облік розрахунків з бюджетом.
37. Облік розрахунків з підзвітними особами.
38. Облік розрахунків з постачальниками, різними дебіторами і кредиторами.
39. Оподаткування страховиків податком на додану вартість.
40. Оподаткування страховиків податком на прибуток.
41. Оподаткування та облік доходів з джерелом їх походження з України.
42. Організація діяльності та облік у страхових брокерів.
43. Організація страхової справи в зарубіжних країнах.
44. Основні показники страхової статистики та їх використання при аналізі і прийнятті рішень.
45. Особливості ведення бухгалтерського обліку та звітності страховиків.
46. Особливості облікової політики страховика.
47. Особливості обліку витрат страховика та їх відображення в аналітичному, синтетичному обліку і звітності.
48. Особливості обліку придбання страховиком основних засобів та нематеріальних активів.
49. Особливості побудови обліку грошових коштів на рахунках у банку (поточному, валютному, інших рахунках).
50. Особливості побудови обліку грошових коштів у касі.
51. Особливості побудови обліку фінансових результатів у страхових організаціях.
52. Особливості правового регулювання на страховому ринку України.
53. Перевірка правильності розміщення страхових резервів та їх облік.
54. Перевірка правильності розподілу та використання прибутку страхової компанії.
55. План рахунків бухгалтерського обліку страхової компанії.
56. Порядок здійснення перевірки застосування страховиками законодавства України про страхову діяльність і достовірності їх звітності органом нагляду за страховою діяльністю.
57. Порядок розрахунку математичних резервів та страхового тарифу.
58. Регламентація розміщення резервів із страхування життя.
59. Регламентація розміщення технічних резервів.
60. Синтетичний облік страхових платежів у випадках їхнього отримання за участю страхових посередників.
61. Синтетичний та аналітичний облік надходження та повернення

страхових платежів.

62. Спеціалізована фінансова звітність страховика.
63. Стрес-тестування, порядок організації та моделі.
64. Сутність платоспроможності страховика та основні умови її забезпечення.
65. Тести раннього попередження страховика.
66. Форми бухгалтерського обліку страхової діяльності.
67. Формування і облік резервів коливань збитковості.
68. Формування та облік резервів довгострокових зобов'язань (математичних резервів).
69. Формування та облік резервів з обов'язкових видів особистого страхування.
70. Формування та облік резервів належних виплат страхових сум.
71. Формування та облік резервів незароблених премій.
72. Формування та облік резерву заявлених, але не виплачених збитків.
73. Формування та облік резерву катастроф.
74. Формування та облік статутного капіталу страховика.
75. Формування та облік централізованих страхових резервних фондів.

ЗАДАЧІ ДЛЯ РОЗВ'ЯЗАННЯ

Задача 1. Страхова компанія платник ПДВ у грудні 201х року купила ноутбук для забезпечення діяльності страхових агентів. Вартість придбання становить 10 000 грн з ПДВ, очікуваний строк експлуатації 5 років. Метод нарахування амортизації згідно наказу про облікову політику страховика – зменшення залишкової вартості, межа віднесення засобу праці до складу основних засобів встановлена у розмірі 6 тис. грн. Ліквідаційна вартість ноутбука становить 1000 грн. Доля оподатковуваних ПДВ операцій за попередній звітний період в чистому доході становила 20 %, а за результатами року – 23 %.

Відобразити бухгалтерські проведення з купівлі ноутбука та нарахування амортизації за перші три місяці його використання.

Задача 2. Страхова компанія платник ПДВ придбала будівлю за 1,2 млн. грн з ПДВ, яку повністю планує використовувати для здачі в операційну оренду протягом найближчих п'яти років, після чого планує її продати. Справедлива вартість будівлі на кінець: 1 року – 1,4 млн. грн; 2 року – 1,5 млн. грн; 3 року – 1,4 млн. грн; 4 і 5 року – 1,2 млн. грн.

Необхідно зробити всі можливі бухгалтерські проведення з посиланням на нормативні документи, в тому числі з купівлі і реалізації будівлі.

Задача 3. Страхова компанія платник ПДВ, придбала будівлю з прилеглою до неї земельною ділянкою (яка є окремим об'єктом власності) за 3 млн. грн. Будинок буде використовуватись на 60 % для забезпечення страхової діяльності, 40% буде здаватись в операційну оренду. Земля буде здана в операційну оренду. Справедлива вартість будівлі на момент купівлі складає 2 млн. грн, а землі – 0,5 млн. грн. Також, відомо, що у минулому році страхова компанія отримала 9,5 млн. грн доходу від страхової діяльності, та 0,5 млн. грн від діяльності, що обкладається ПДВ. На кінець звітного року дохід від страхової діяльності складає – 13,5 млн. грн, а від діяльності, що оподатковується ПДВ – 1,5 млн. грн.

Необхідно зробити всі можливі бухгалтерські проведення з посиланням на нормативні документи.

Задача 4. Страхова компанія зареєстрована платником ПДВ 15 січня звітного року, придбала у другому кварталі звітного року ксерокс за 15 000 грн з ПДВ. Ксерокс планують використовувати для страхової діяльності, та частково для надання послуг з ксерокопіювання за плату. При цьому відомо, що обсяг доходів страховика у першому кварталі склав 250 тис. грн, у тому числі 50 тис грн без ПДВ від операцій, які обкладаються ПДВ. В цілому за

рік страхова компанія заробила 2,7 млн. грн від страхової діяльності і 360 тис. грн з ПДВ від діяльності, що обкладається ПДВ.

Необхідно зробити бухгалтерські проведення з поясненнями та посиланням на нормативні документи.

Задача 5. Страхова компанія платник ПДВ придбала послуг сторонніх організацій на 120 тис. грн з ПДВ. За минулий рік загальний обсяг діяльності страховика склав 2,0 млн грн, у тому числі діяльність, яка обкладається ПДВ – 300 тис. грн з ПДВ. За звітний рік обсяг діяльності без ПДВ склав 3 млн грн, з нього 0,4 млн грн є об'єктом оподаткування ПДВ.

Необхідно зробити бухгалтерські проведення з поясненнями.

Задача 6. Страхова компанія платник ПДВ придбала будівлю, яка складається з двох частин (кожну з яких можна продати окремо), за 15 млн. грн з ПДВ. За оцінкою експертів, на момент придбання, ринкова вартість першої частини будівлі складає 5 млн. грн, другої частини – 9 млн. грн. Страхова компанія планує першу частину будівлі використовувати у якості офісу страховика, а другу частину повністю здавати в операційну оренду.

Також, відомо, що в минулому році страхова компанія отримала 9,5 млн. грн доходу від страхової діяльності та 1,5 млн. грн з ПДВ від діяльності, що обкладається ПДВ. На кінець звітного року дохід від страхової діяльності складає – 15,5 млн. грн, а від діяльності, що оподатковується ПДВ – 2,0 млн. грн з ПДВ. Необхідно зробити та обґрунтувати бухгалтерські проводки.

Задача 7. Страхова компанія платник ПДВ у вересні звітного року придбала програму «1С: бухгалтерія 8.2» за 15 тис. грн з ПДВ. Також відомо: у минулому році страхова компанія отримала 3,5 млн. грн доходу від страхової діяльності, та 0,5 млн. грн з ПДВ від діяльності, що обкладається ПДВ; в цілому за звітний рік дохід від страхової діяльності складає – 5,5 млн. грн, а від діяльності, що оподатковується ПДВ – 1,0 млн. грн з ПДВ. Зробити та обґрунтувати бухгалтерські проводки.

Задача 8. Страхова компанія платник ПДВ замовила ремонтні послуги на суму 18 тис. грн з ПДВ для будівлі, яка частково використовується як страховий офіс, а частково здається в оренду. Також відомо, що у минулому році страхова компанія отримала 2,5 млн. грн доходу від страхової діяльності та 0,3 млн. грн з ПДВ від діяльності, що обкладається ПДВ. За звітний рік дохід від страхової діяльності складає – 3,0 млн. грн, а від діяльності, що оподатковується ПДВ – 1,0 млн. грн з ПДВ. Зробити та обґрунтувати бухгалтерські проводки.

Задача 9. Страхова компанія платник ПДВ отримала у фінансову оренду устаткування (яке буде обслуговувати будівлю, що частково використовується для забезпечення страхової діяльності, а частково для забезпечення діяльності, яка обкладається ПДВ) на таких умовах: строк оренди 5 років, починаючи з 1 січня 2016 року, орендна ставка відсотка 20 % річних, мінімальні орендні платежі 300 000 грн ($30\,000 \cdot 10$) сплачуються раз на півроку пренумерандо. По завершенні строку оренди право власності на устаткування переходить орендарю. У минулому році страхова компанія отримала 2,5 млн. грн доходу від страхової діяльності та 0,3 млн. грн з ПДВ від діяльності, що обкладається ПДВ. За звітний рік дохід від страхової діяльності складає – 3,0 млн. грн, а від діяльності, що оподатковується ПДВ – 1,0 млн. грн з ПДВ.

Зробити та обґрунтувати бухгалтерські проводки.

Задача 10. Страхова компанія не платник ПДВ купила послуги сторонньої організації на суму 60 тис грн. При цьому відомо, що за минулий рік дохід страховика склав 10 млн. грн, з яких 1,01 млн. грн від операцій із здачі будівель в операційну оренду. Необхідно зробити можливі бухгалтерські проведення та пояснити дії страховика, виходячи з вимог податкового законодавства.

Задача 11. Страхова компанія платник ПДВ придбала у звітному році паливо на суму 560 грн з ПДВ, яке буде використано на відрядження страхового агента на службовому автомобілі до іншого міста. Також відомо, що у минулому році страхова компанія отримала 5,5 млн. грн доходу від страхової діяльності та 0,6 млн. грн з ПДВ від діяльності, що обкладається ПДВ. За звітний рік дохід від страхової діяльності складає – 6,0 млн. грн, а від діяльності, що оподатковується ПДВ – 1,0 млн. грн. Зробити та обґрунтувати бухгалтерські проводки.

Задача 12. Страхова компанія придбала легковий автомобіль за 300 тис. грн з ПДВ, який буде використовуватись у робочий час страховими агентами для забезпечення власної діяльності, а в нічний час, у вихідні та святкові дні автомобіль буде здаватись в операційну оренду, для виконання послуг таксі. Також відомо, що у минулому році страхова компанія отримала 16 млн. грн доходу від страхової діяльності та 2 млн. грн з ПДВ від діяльності, що обкладається ПДВ. За звітний рік дохід від страхової діяльності складає – 26,0 млн. грн, а від діяльності, що оподатковується ПДВ – 3,0 млн. грн з ПДВ. Зробити та обґрунтувати бухгалтерські проводки.

Задача 13. Виявлено нестачу малоцінних необоротних матеріальних активів, на суму 560 грн. Нестача віднесена на рахунок винного. Зробити всі необхідні проводки для страхової організації – неплатника ПДВ та для неде-

ржавного виробничого підприємства – платника ПДВ за умови нарахування зносу за малоцінними необоротними активами 50 та 100 % при введенні їх в експлуатацію.

Задача 14. Придбано копіювальну техніку вартістю 12 600 грн з ПДВ, яка використовується в страховій та іншій господарській діяльності страховика, який є платником ПДВ. Частка використання товарів, послуг, необоротних активів у оподатковуваних операціях за минулий рік невідомі. Питома вага страхових послуг на час придбання 85 %, інших – 15 %. Питома вага страхових послуг у цілому за рік 90 %, інших – 10 %. Зробити проводки на час придбання та коригувальні проводки в кінці року.

Задача 15. За кредитні кошти, які позичено 1 числа поточного місяця на 10 місяців зі сплатою відсотків 1 % за місяць, придбано основні засоби групи 3, ціна придбання 180 360 грн з ПДВ. Витрати з придбання: оплата послуг посередника з організації придбання – 1 % ціни придбання; сплачено мито за посвідчення договору придбання – 5 % від ціни придбання з ПДВ. 60 % придбаного приміщення буде використовуватись для забезпечення страхової діяльності і 40 % для здачі в операційну оренду.

Також, відомо, що у минулому році страхова компанія отримала 16 млн. грн доходу від страхової діяльності та 2 млн. грн з ПДВ від діяльності, що обкладається ПДВ. За звітний рік дохід від страхової діяльності складає – 26,0 млн. грн, а від діяльності, що оподатковується ПДВ – 3,0 млн. грн. Зробити та обґрунтувати бухгалтерські проводки.

Задача 16. Страховій організації 1 квітня поточного року пред'явлено рахунок аудиторської фірми на здійснення обов'язкового аудиту на 90,6 тис. грн з ПДВ. За перший квартал обсяг оподатковуваних ПДВ операцій у страховика склав 9,5 % від доходу страховика, у минулому році – 20 %.

Зробити та обґрунтувати бухгалтерські проводки.

Задача 17. Страхова організація, яка не зареєстрована платником ПДВ, 2 січня поточного року прийняла рішення про продаж інвестиційної нерухомості у березні поточного року за 1260 тис. грн. Інвестиційна нерухомість обліковується за справедливою вартістю у сумі 1,2 млн грн. Первісна вартість цієї нерухомості 1,0 млн грн, а податкова амортизація нараховувалась 40 кварталів за прямолінійним методом виходячи з 20 років корисного використання. У березні цього ж року нерухомість була продана за 1080 тис. грн з ПДВ.

Зробити всі можливі бухгалтерські проводки, у тому числі і з придбання інвестиційної нерухомості та здійснити податкові розрахунки і пояснити їх із посиланням на нормативні документи.

Задача 18. Страхова організація, яка є платником ПДВ, має 60 т вугілля. Облікова вартість 1 т вугілля 800 грн. При придбанні вугілля півроку тому було відображено податковий кредит у сумі 40 грн з розрахунку за 1 т, а решта ПДВ, яка відображена у документах на поставку, включена до його облікової вартості. У зв'язку з переходом котельної страховика на газове опалення вугілля продане за справедливою ціною – 804,00 грн за тону.

Зробити бухгалтерські проводки з придбання і реалізації вугілля та податкові розрахунки і пояснити їх.

Задача 19. У січні поточного року страхова компанія – платник ПДВ придбала будівлю за 4,8 млн грн з ПДВ, частина площі якої буде здаватись в операційну оренду. Частка оподатковуваних ПДВ операцій за минулий рік становила 25 %. За січень загальний обсяг доходів страховика від використання такої будівлі склав 1 млн грн, у тому числі від страхової діяльності 50 тис. грн, від реалізації послуг з операційної оренди – 950,0 тис. грн. У цілому за рік загальний обсяг доходів страховика склав 3,0 млн грн, у тому числі від операційної оренди 2,6 млн грн. Справедлива вартість будівлі на кінець року дорівнює 5 млн грн. У січні наступного року будівля реалізована за 5,5 млн грн без урахування ПДВ.

Зробити можливі бухгалтерські проводки з посиланням на нормативні документи.

Задача 20. Страховик здійснює діяльність, яка є об'єктом обкладання ПДВ. За перший квартал поточного року загальний обсяг діяльності страховика склав 2,0 млн грн, у тому числі діяльність, яка обкладається ПДВ – 300 тис. грн. За цей квартал придбано послуг сторонніх організацій на 60 тис. грн з ПДВ. За минулий рік обсяг діяльності склав 10 млн грн, з нього 0,4 млн грн є об'єктом оподаткування ПДВ.

Зробити необхідні бухгалтерські проводки та пояснення до них з посиланням на нормативні документи.

Задача 21. Визначити резерв незароблених премій станом на кінець перших трьох кварталів та відобразити результат його зміни в обліку за такими даними: сума надходжень страхових платежів за I квартал поточного року – 200,0 тис. грн, за II квартал – 150,0 тис. грн, за III квартал – 100,0 тис. грн; величина резерву незароблених премій на початок року – 225,0 тис. грн, при цьому резерв незароблених премій на початок року розраховувався методом плаваючих кварталів виходячи з таких даних минулого року: страхові платежі за I квартал – 250 тис. грн; II квартал – 100 тис. грн; III квартал – 100 тис. грн; IV квартал – 200 тис. грн. У розрахунок резерву незароблених премій бралась уся сума страхових платежів.

Задача 22. Новостворена страхова компанія 15 січня звітного року одержала 5 і 10 тис. грн страхових платежів за двома договорами страхування іншими ніж страхування життя, які укладені відповідно на 9 і 12 місяців (274 і 365 днів). У другому та третьому кварталі надходжень страхових платежів не було. Договори вступають в силу в день одержання страхових платежів. Коефіцієнт відрахування до резерву страхових платежів дорівнює 1.

Необхідно розрахувати резерв незароблених премії на кінець перших трьох кварталів за умови, що для його розрахунку використовують:

- А) метод плаваючих кварталів;
- Б) метод 1/24 «Паушальний метод»;
- В) метод 1/365 «pro rata temporis».

Після проведених розрахунків зробити висновок щодо точності та трудомісткості вказаних методів.

Розрахунки можна навести в таблиці.

Назва методу	Резерв незароблених премій за кварталами, грн		
	I квартал	II квартал	III квартал
Метод плаваючих кварталів			
Метод 1/24 «Паушальний метод»			
Метод 1/365 «pro rata temporis»			

Задача 23. Визначити резерв незароблених премій за методом «1/24» станом на кінець перших двох кварталів та відобразити результат його зміни в обліку за такими даними: сума надходжень страхових платежів за двома договорами, кожний з яких укладено на 195 днів, становить за договором від 2 січня 7000 тис. грн, а договором від 29 січня – 8000 тис. грн. Резерв незароблених премій на початок року був нульовим. У розрахунок резерву незароблених премій бралась уся сума страхових платежів.

Задача 24. Визначити резерв незароблених премій та відобразити в обліку результат його зміни за перші три квартали з урахуванням розрахованих часток перестраховиків у резерві незароблених премій за такими даними: сума надходжень страхових платежів за I квартал поточного року – 200,0 тис. грн., з них 50 тис. грн передано у перестраховання у цьому ж кварталі; за II квартал – 150,0 тис. грн, з яких 25 передано у перестраховання у II кварталі, за III квартал – 100,0 тис. грн, з яких 10 тис. грн одразу передано у перестраховання; величина резерву незароблених премій на початок року – 225,0 тис. грн, при цьому резерв незароблених премій на початок року розраховувався методом плаваючих кварталів виходячи з таких даних минулого року: страхові платежі I квартал – 250 тис. грн; II кварталу – 100 тис. грн; III кварталу – 100 тис. грн; IV кварталу – 200 тис. грн. У розрахунок резерву незароблених премій бралась уся сума страхових платежів. В минулому році страхова компанія не передавала свій ризик у перестраховання.

Задача 25. На початок звітного кварталу резерв збитків, які виникли, але не заявлені становив 215 тис. грн. У кварталі $n-4$ зароблені страхові платежі становили 600 тис. грн, у кварталі $n-3$ – 750 тис. грн, у кварталі $n-2$ – 800 тис. грн, у кварталі $n-1$ отримано страхових платежів 100 тис. грн, з яких

45 % передано у перестраховання. Умовно прийнято, що всі страхові платежі надходять у першому місяці кожного з відповідних кварталів, а термін дії договорів дорівнює один рік.

Необхідно розрахувати та відобразити в обліку нарахування резерву збитків, які виникли, але не заявлені.

Задача 26. Величина резерву катастроф на початок звітного періоду становила 400 тис. грн. Протягом звітного періоду надійшло платежів з обов'язкового страхування цивільної відповідальності за ядерну шкоду 1,2 млн грн. При цьому, до кінця звітного періоду частина страхових договорів була достроково розірвана, за якими страховик повернув страхувальникам сплачені ними страхові платежі у повному обсязі в сумі 100 тис. грн. Резерв незароблених премій на початок періоду дорівнює 250,00 тис. грн (який був розрахований у наступному порядку: $0,25 \cdot 200 + 0,5 \cdot 250 + 0,75 \cdot 100$). Коефіцієнт відрахувань до цього резерву, встановлений страховиком – 0,80. Загальний обсяг відповідальності страховика, визначений загальними зборами Пулу – 2,0 млн грн. Розрахувати резерв катастроф та зробити бухгалтерські проведення.

Задача 27. Визначити та відобразити на рахунках бухгалтерського обліку результат зміни резерву незароблених премій за такими даними: величина резерву незароблених премій станом на 01.01. 201_ р. – 125,0 тис. грн, станом на 01.04. 201_ р. – 127,0 тис. грн.

Задача 28. На підставі даних наведених в таблиці необхідно розрахувати технічні резерви згідно із п. 2.2 Методики формування страхових резервів видами страхування, іншими, ніж страхування життя, затверджених розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 17.12.04 № 3104. Розрахунок резерву незароблених премій здійснюється методом 1/24 «Паушальний метод». Резерв незароблених премій на початок року – 0 (надходження страхових платежів у минулому році було лише у січні у розмірі 50 тис. грн., які були визнані заробленими страховими платежами на 31.03. та які не перестраховувалися). Резерв заявлених, але не виплачених збитків на початок року дорівнює – 5150 грн. Резерв катастроф на початок року – 0. Резерв збитків, які виникли, але не заявлені – 5000 грн.

Показники	Дані у розрізі кварталів		
	I квартал	II квартал	III квартал
Отримані страхові платежі, грн	100 000	50 000	30 000
Дата початку дії договору	08.01.201x	26.05.201x	27.09.201x
Термін дії договорів, у місяцях	7	8	11
З отриманих страхових платежів передано у перестраховання, грн	25 000	20 000	5 000
Дата початку дії договору перестраховання	09.01.201x	01.06.201x	29.09.201x

Облік у страхових організаціях

Термін дії договорів перестраховання, у місяцях	7	8	11
У звітному періоді заявлено невикланих збитків	30 000	10 000	5 000
Виплачено у звітному періоді за заявленими у попередніх періодах і не виплачених збитках	5 000	-	-
Заявлені у звітному періоді і виплачені збитки (всі збитки заявлені у тому звітному періоді в якому були заключні відповідні страхові договори)	1 000	5 000	2 000
Показник середнього очікуваного рівня збитковості, який взято за основу при розрахунку тарифної ставки за видом страхування	0,46	0,46	0,46

Примітка: для спрощення умов задачі умовно приймаємо, що у кожному з кварталів страховик уклав по одному страховому та перестраховому договору за одним видом страхування.

Задача 29. Визначити резерв незароблених премій станом на 1.10.201_ р. та відобразити результат його зміни в обліку за такими даними: сума надходжень страхових платежів за I квартал поточного року – 221,0 тис. грн, за II квартал – 222,0 тис. грн, за III квартал – 226,0 тис. грн; величина резерву незароблених премій на початок року – 200,00 тис. грн (який був розрахований у наступному порядку: $0,25 \cdot 100 + 0,5 \cdot 50 + 200 \cdot 0,75$).

Задача 30. Визначити резерв незароблених премій на 1.10. 201_ р. й інші можливі технічні резерви та відобразити результат їх зміни в обліку за такими даними: сума надходжень страхових платежів за I квартал поточного року – 226,0 тис. грн, за II квартал – 228,0 тис. грн, за III квартал – 300,0 тис. грн; сальдо резерву незароблених премій станом на 1 січня поточного року – 325,00 тис. грн (який був розрахований у наступному порядку: $0,25 \cdot 200 + 0,5 \cdot 250 + 0,75 \cdot 100$). У звітному періоді вперше з початку діяльності страхової компанії з'явилися заявлені, але не оплачені на кінець звітного періоду збитки в розмірі 150 тис. грн.

Задача 31. На початок звітного року резерв збитків, які виникли, але не заявлені становив 100 тис. грн. Резерв збитків, які виникли, але не заявлені на кінець минулого року був розрахований виходячи з даних, що зароблені страхові платежі становили відповідно: I квартал – 300 тис. грн; II квартал – 200 тис. грн; III – 400 тис. грн; IV квартал – 100 тис. грн. У звітному році наявні наступні дані: кварталі $n-4$ зароблені страхові платежі становили 300 тис. грн, у кварталі $n-3$ – 500 тис. грн, у кварталі $n-2$ – 600 тис. грн, у кварталі $n-1$ отримано страхових платежів 900 тис. грн, з яких 80 % передано у перестраховання. Протягом кварталу з раніше незаявлених відшкодувань заявлено 130 тис. грн, з них сплачено 95 тис. грн.

Розрахувати та відобразити в обліку рух резерву збитків, які виникли, але не заявлені за методом фіксованого відсотка у розрахунку за всі чотири квартали звітного року.

Задача 32. На початок звітного року резерв збитків, які виникли, але не заявлені становив 150 тис. грн. Резерв збитків, які виникли, але не заявлені на кінець минулого року був розрахований виходячи з таких даних: зароблені страхові платежі відповідно у I квартал – 300 тис. грн; II квартал – 200 тис. грн; III – 400 тис. грн; IV квартал – 600 тис. грн. У звітному році наявні наступні дані: У кварталі $n-4$ зароблені страхові платежі становили 600 тис. грн, у кварталі $n-3$ – 700 тис. грн, у кварталі $n-2$ – 800 тис. грн, у кварталі $n-1$ отримано страхових платежів 900 тис. грн, з яких 80 % передано у перестраховання. Протягом звітного періоду заявлено і оплачено з незаявлених у попередньому періоді – 55,0 тис. грн, а заявлено і неоплачено – 92,0 тис. грн.

Розрахувати резерв збитків, які виникли, але не заявлені та зробити необхідні проводки у розрахунку за всі чотири квартали звітного року.

Задача 33. Резерв коливань збитковості на початок звітного періоду – 25 тис. грн. Фактичні виплати за страховими випадками у звітному періоді (за вирахуванням частки перестраховиків) – 120 тис. грн; величина резерву заявлених, але не виплачених збитків на початок та кінець звітного періоду (за вирахуванням частки перестраховиків) становила 50 та 55 тис. грн відповідно; величина резерву збитків, які виникли, але не заявлені на початок та кінець звітного періоду (за вирахуванням частки перестраховиків) становила 35 та 30 тис. грн відповідно. Зароблена страхова премія у звітному періоді 500 тис. грн. Очікуваний рівень збитковості, який взято за основу при розрахунку тарифної ставки за видом страхування – 0,3.

Розрахувати резерв коливань збитковості та зробити можливі бухгалтерські проведення.

Задача 34. Розрахувати резерв коливань збитковості та зробити можливі бухгалтерські проводки, якщо відомі наступні дані: резерв коливань збитковості на початок звітного періоду ($PKЗП$) дорівнює 100 тис. грн; $ЗФ$ – показник фактичного рівня збитковості за видом страхування у звітному періоді дорівнює 0,44; $ЗР$ – показник середнього очікуваного рівня збитковості, який взято за основу при розрахунку тарифної ставки за видом страхування дорівнює 0,5; $ЗСП$ – зароблена страхова премія у звітному періоді становить 800 тис. грн.

Задача 35. Величина резерву катастроф на початок звітного періоду становила 520 тис. грн. Протягом звітного періоду укладено договорів та надійшло платежів з обов'язкового страхування цивільної відповідальності за

ядерну шкоду 1,9 млн грн. Резерв незароблених премій на початок періоду дорівнює 250,00 тис. грн (який був розрахований у наступному порядку: $0,25 \cdot 200 + 0,5 \cdot 250 + 0,75 \cdot 100$). Коефіцієнт відрахувань до цього резерву, встановлений страховиком, – 0,80. Загальний обсяг відповідальності страховика, визначений загальними зборами Пулу – 1,0 млн грн.

Розрахувати резерв катастроф та зробити можливі бухгалтерські проведення.

Задача 36. Величина резерву катастроф на початок звітної періоду становила 550 тис. грн. Протягом звітної періоду укладено договорів та надійшло платежів з обов'язкового страхування цивільної відповідальності за ядерну шкоду 1,9 млн грн. Резерв незароблених премій на початок періоду дорівнює 325,0 тис. грн (який був розрахований у наступному порядку: $0,25 \cdot 200 + 0,5 \cdot 250 + 0,75 \cdot 200$). Коефіцієнт відрахувань до цього резерву, встановлений страховиком – 0,80. Загальний обсяг відповідальності страховика, визначений загальними зборами Пулу – 2,0 млн грн.

Розрахувати резерв катастроф та зробити можливі бухгалтерські проведення.

Задача 37. На 1 січня поточного року резерви незароблених премій становлять 25,0 млн. грн, а частка перестраховиків у резервах незароблених премій – 3,0 млн. грн. На 1 квітня резерви незароблених премій становлять 26,8 млн. грн, а частка перестраховиків у резервах незароблених премій – 2,4 млн. грн.

Відобразити зміну резерву незароблених премій в обліку.

Задача 38. Страхові платежі за договорами обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів страховику до березня поточного року не надходили. У березні за цим видом страхування отримано страхових платежів 100,0 тис. грн, з них 80 % передано у перестраховання (всі договори почали діяти 2 березня терміном на 365 днів, у перестраховання страхові платежі передано 3 березня терміном на 364 дні). У квітні за цим же видом страхування отримано 200,0 тис. грн страхових платежів, які не перестраховувалися (100 тис. грн за договорами, що почали діяти 5 квітня, та 100 тис. грн за договорами, що почали діяти 15 квітня). Всі договори мають термін дії один рік). У травні та червні страхові платежі не надходили.

Нарахувати за наведеними даними необхідні резерви та зробити необхідні бухгалтерські проводки.

Задача 39. Страхова компанія 12 січня звітної року одержала 20 і 140 тис. грн страхових платежів за двома договорами страхування, які укладені

відповідно на 240 і 365 днів. Резерв незароблених премії на 1 січня склав 4,5 тис. грн, який був розрахований наступним чином: $45000 \cdot 20/200 = 4,5$ тис. грн. Необхідно розрахувати резерв незароблених премії на кінець перших трьох кварталів за умови, що для його розрахунку використовують метод $1/365$ «pro rata temporis» та зробити необхідні бухгалтерські проведення за 9 місяців.

Задача 40. У звітному періоді заявлено невикладених збитків на суму 180 тис. грн, виплачено у звітному періоді за заявленими у попередніх періодах і не виплачених збитках – 90 тис. грн. На початок періоду резерв заявлених, але не виплачених збитків становив 197 тис. грн. Необхідно розрахувати розмір резерву заявлених, але не виплачених збитків та зробити всі можливі бухгалтерські проведення.

Задача 41. На початок періоду резерв заявлених, але не виплачених збитків становив 250 тис. грн. У звітному періоді заявлено невикладених збитків на суму 50 тис. грн, виплачено у звітному періоді за заявленими у попередніх періодах і не виплачених збитках – 180 тис. грн. Частка перестраховиків у заявлених, але не виплачених збитках попереднього періоду склала 20 %, у звітному періоді частка перестраховика не виділялась, оскільки такі ризики не були передані у перестраховання. Розрахувати розмір резерву заявлених, але не виплачених збитків на кінець звітного періоду та зробити всі можливі бухгалтерські проведення.

Задача 42. У звітному періоді заявлено невикладених збитків на суму 500 тис. грн, виплачено у звітному періоді за заявленими у попередніх періодах і не виплачених збитках – 155 тис. грн. На початок періоду резерв заявлених, але не виплачених збитків становив 250 тис. грн. При цьому при розрахунку резерву заявлених, але не виплачених збитків на минулу звітну дату, у зв'язку із неможливістю достовірного визначення суми відшкодування було включено її максимально можливе значення у розмірі 195 тис. грн, водночас у звітному періоді за цим договором було виплачено 145 тис. грн. Необхідно розрахувати розмір резерву заявлених, але не виплачених збитків на кінець звітного періоду та зробити всі можливі бухгалтерські проведення.

Задача 43. На початок звітного кварталу резерв збитків, які виникли, але не заявлені становив 210 тис. грн. У кварталі $n-4$ зароблені страхові платежі становили 600 тис. грн, у кварталі $n-3$ – 700 тис. грн, у кварталі $n-2$ – 800 тис. грн, у кварталі $n-1$ отримано страхових платежів 100 тис. грн, з яких 45 % передано у перестраховання, резерв незароблених премій на початок кварталу $n-1$ склав 1100 тис. грн, а на кінець – 375 тис. грн.

Розрахувати та відобразити в обліку нарахування резерву збитків, які виникли, але не заявлені.

Задача 44. Зароблені страхові платежі у минулому році становили відповідно: I квартал – 300 тис. грн; II квартал – 200 тис. грн; III – 400 тис. грн; IV квартал – 600 тис. грн. У звітному році наявні наступні дані про зароблені страхові платежі: I кварталі – 600 тис. грн; II кварталі – 300 тис. грн; III кварталі – 800 тис. грн; IV кварталі – 800 тис. грн.

Розрахувати резерв збитків, які виникли, але не заявлені та зробити необхідні проводки у розрахунку за всі чотири квартали звітного року.

Задача 45. Розрахувати резерв коливань збитковості та зробити можливі бухгалтерські проводки за такими даними: резерв коливань збитковості на початок звітного періоду ($PKЗ_{II}$) – 120 тис. грн; $ЗФ$ – показник фактичного рівня збитковості за видом страхування у звітному періоді дорівнює 0,94; $ЗР$ – показник середнього очікуваного рівня збитковості, який взято за основу при розрахунку тарифної ставки за видом страхування дорівнює 0,5; $ЗСП$ – зароблена страхова премія у звітному періоді становить 800 тис. грн.

Задача 46. Величина резерву незароблених премій на 01.01.20_ р. – 175 тис. грн, станом на 01.04.20_ р. – 179 тис. грн. Часка перестраховиків у резерві незароблених премій на 01.01.20_ р. склала 30 %, станом на 01.04.20_ р. – 25%. Необхідно зробити можливі бухгалтерські проведення.

Задача 47. Проставити зміст наступних господарських операцій:

Господарська операція	Дебет	Кредит
	4952	4912
	4912	4952
	949	4952

Задача 48. Проставити зміст наступних господарських операцій:

Господарська операція	Дебет	Кредит
	4955	4915
	4915	4955
	949	4955

Задача 49. Проставити бухгалтерські проведення до наступних господарських операцій:

Господарська операція	Дебет	Кредит
Відображається розрахункова сума резерву катастроф на кінець звітного періоду		
Списується сума резерву катастроф на початок звітного періоду		
Результат зміни резерву катастроф списують на доходи, оскільки		

сума резерву на початок періоду більша резерву на кінець періоду		
--	--	--

Задача 50. Розрахувати резерв коливань збитковості для видів страхування А, Б і В (заповнити пусті колонки в таблиці) та зробити можливі бухгалтерські проведення за усі п'ять періодів.

№ періоду	Вид страхування А				Вид страхування Б				Вид страхування В						
	РКЗп, тис. грн	ЗФ	ЗР	ЗСП, тис. грн	РКЗк, тис. грн	РКЗп, тис. грн	ЗФ	ЗР	ЗСП, тис. грн	РКЗк, тис. грн	РКЗп, тис. грн	ЗФ	ЗР	ЗСП, тис. грн	РКЗк, тис. грн
1	0	0,25	0,3	100		0	0,28	0,3	130		0	0,32	0,3	200	
2		0,28	0,3	120			0,32	0,3	145			0,33	0,3	205	
3		0,29	0,3	125			0,27	0,3	150			0,35	0,3	123	
4		0,27	0,3	130			0,33	0,3	142			0,31	0,3	129	
5		0,28	0,3	135			0,29	0,3	138			0,34	0,3	156	

Примітка: де РКЗк – резерв коливань збитковості на кінець звітної періоду; РКЗп – резерв коливань збитковості на початок звітної періоду; ЗФ – показник фактичного рівня збитковості за видом страхування у звітному періоді; ЗР – показник середнього очікуваного рівня збитковості, який взято за основу при розрахунку тарифної ставки за видом страхування; ЗСП – зароблена страхова премія у звітному періоді.

Задача 51. Величина резерву катастроф на початок звітної періоду становила 100 тис. грн. Протягом звітної періоду укладено договорів та надійшло платежів з обов'язкового страхування цивільної відповідальності за ядерну шкоду 1,0 млн грн. До кінця звітної періоду частина страхових договорів була достроково розірвана, за якими страховик повернув страхувальникам сплачені ними страхові платежі у повному обсязі у сумі 20 тис. грн. Резерв незароблених премій на початок періоду – 325,00 тис. грн (був розрахований у наступному порядку: $0,25 \cdot 200 + 0,5 \cdot 250 + 0,75 \cdot 200$). Коефіцієнт відрахувань до цього резерву, встановлений страховиком – 0,80. Загальний обсяг відповідальності страховика, визначений загальними зборами Пулу – 2,0 млн грн. Розрахувати резерв катастроф та зробити можливі бухгалтерські проведення.

Задача 52. На підставі наведених в таблиці даних розрахувати всі можливі види технічних резервів за три квартали та зробити бухгалтерські проведення. Розрахунок резерву незароблених премій здійснити методом 1/24 «Паушальний метод». Резерв незароблених премій на початок року – 0 (надходження страхових платежів у минулому році було лише у січні у розмірі 50 тис. грн, які були визнані заробленими страховими платежами на 31.03 та які не перестраховувалися). Резерв заявлених, але не виплачених збитків на початок року дорівнює – 5150 грн. Резерв катастроф на початок року – 0. Резерв збитків, які виникли, але не заявлені на початок року – 5000 грн.

Облік у страхових організаціях

Показники	Дані у розрізі кварталів		
	I квартал	II квартал	III квартал
Отримані страхові платежі, грн	200 000	150 000	130 000
Дата початку дії договору	08.01.201x	20.05.201x	19.09.201x
Термін дії договорів, у місяцях	7	8	11
З отриманих страхових платежів передано у перестраховання, грн	35 000	30 000	25 000
Дата початку дії договору перестраховання	09.01.201x	20.05.201x	29.09.201x
У звітному періоді заявлено невикланих збитків	10 000	10 000	15 000
Виплачено у звітному періоді за заявленими у попередніх періодах і не виплачених збитках	5 000	7000	3000
Заявлені у звітному періоді і виплачені збитки	10 000	15 000	12 000
Показник середнього очікуваного рівня збитковості, який взято за основу при розрахунку тарифної ставки за видом страхування	0,55	0,55	0,55

Примітка: для спрощення умов задачі умовно приймаємо, що у кожному з кварталів страховик уклав по одному страховому та перестраховому договору за одним видом страхування.

Задача 53. Страхова компанія, яка займається особистим страхуванням медичних і фармацевтичних працівників на випадок інфікування вірусом імунодефіциту людини при виконанні ними службових обов'язків, отримала страховий платіж за 10000 застрахованих осіб. Норматив витрат на ведення справи встановлено у розмірі 6 %. Протягом року сталися такі страхові випадки:

1) смерть працівника від захворювань, зумовлених розвитком ВІЛ-інфекції внаслідок інфікування вірусом імунодефіциту людини під час виконання ним професійних обов'язків. При цьому відомо, що після інфікування працівник був на лікарняному 150 днів, після якого йому було встановлено І групу інвалідності. Середньомісячна заробітна плата такої особи за останньою займаною ним посадою складала 2500 грн;

2) працівник отримав тимчасову втрату працездатності внаслідок інфікування вірусом імунодефіциту людини під час виконання ним службових обов'язків на 180 днів, після чого йому була надана ІІ групу інвалідності.

Необхідно зробити можливі бухгалтерські проведення з поясненнями та посиланням на нормативні документи.

Задача 54. Підприємство, яке утримує на своєму балансі добровільну пожежну дружину (команду) звернулось до страхової компанії, що має ліцензію на обов'язкове особисте страхування працівників відомчої та місцевої пожежної охорони і членів добровільних пожежних дружин (команд) з метою застрахувати 10 пожежників, у яких заробітна плата за місяць згідно штатного розкладу на одного пожежника складає 2000 грн.

Необхідно визначити: страхову суму, розмір страхових платежів та відшкодувань та відобразити всі можливі бухгалтерські проведення з урахуванням, що для розрахунку необхідно брати максимально дозволені законодавством суми. Після укладання договору страхування один працівник двічі був тимчасово непрацездатний у зв'язку з виконанням ним своїх службових обов'язків терміном відповідно 30 і 50 діб.

Задача 55. Перевізник, що здійснює автобусний маршрут з м. Чернігова до м. Ніжина протягом звітного року перерахував страховій компанії, яка має ліцензію на обов'язкове особисте страхування від нещасних випадків на транспорті, страхових платежів на суму 100 тис. грн. Протягом звітного року у перевізника сталась одна аварія, в якій постраждала одна особа, яка отримала тимчасову непрацездатність на 30 діб та 3 групу інвалідності. Винагорода за передачу ризиків у страхування складає 1 % від розміру перерахованих страхових платежів.

Зробити можливі бухгалтерські проведення з поясненнями та посиланням на нормативні документи.

Задача 56. В період з 1 січня по 29 лютого поточного року, страхова компанія, яка має ліцензію на обов'язкове (додаткове) страхування життя і здоров'я спеціалістів ветеринарної медицини, отримала страхових платежів на суму 200 тис. грн. Протягом звітного року мінімальна заробітна плата не змінювалась. У звітному році, одна застрахована особа отримала III групу інвалідності. Місячна заробітна плата застрахованого за останньою посадою складала 2500 грн.

Зробити можливі бухгалтерські проведення з поясненнями та посиланням на нормативні документи.

Задача 57. За рік страхова компанія, що надає послуги з обов'язкового державного страхування спортсменів вищих категорій, отримала страхових платежів у розмірі 150 000 грн. У звітному році один спортсмен у результаті отриманих травм під час змагань отримав III групу інвалідності. Місячна сума грошового утримання застрахованого за останньою посадою складала 3500 грн.

Необхідно зробити можливі бухгалтерські проведення з поясненнями та посиланням на нормативні документи.

Задача 58. Протягом року "Українською пожежно-страховою компанією" отримано 300 тис. грн страхових платежів за обов'язковим страхуванням працівників відомчої пожежної охорони. Страховий платіж складає 2 % страхової суми. Ліміт витрат на здійснення цього виду страхування – 15 % від отриманих страхових платежів. Протягом року сталось 2 страхових випадки. Один працівник отримав 3 групу інвалідності, а

інший хворів 120 днів. Страхова сума на одного застрахованого згідно з договором страхування – 10 тис. грн.

Зробити бухгалтерські проводки з розкриттям їх змісту та посиланням на необхідні нормативні документи.

Задача 59. Сума отриманих страхових платежів за страхуванням життя – 350 тис. грн. Витрати на проведення страхування – 440 тис. грн. Інвестиційний дохід від розміщення депозитів, який спрямовується на поповнення резервів із страхування життя – 220 тис. грн.

Зробити можливі бухгалтерські проводки з розкриттям їх змісту та посиланням на необхідні нормативні документи..

Задача 60. Страховою компанією укладено договори обов'язкового державного страхування життя спортсменів вищих категорій, за якими надійшло 500,0 тис. грн страхових платежів бюджетних коштів. Протягом строку страхування виплачено страхових відшкодувань 360,0 тис. грн. Норматив витрат на ведення справ – 5 % від суми страхових платежів.

Зробити бухгалтерські проводки з розкриттям їх змісту та посиланням на необхідні нормативні документи.

Задача 61. Страховою компанією укладено договори обов'язкового державного страхування життя спортсменів вищих категорій, за якими надійшло 500,0 тис. грн страхових платежів не бюджетних коштів. Протягом строку страхування виплачено страхових відшкодувань 360,0 тис. грн. Ліміт витрат на здійснення цього виду страхування – 15 % від отриманих страхових сум.

Зробити бухгалтерські проводки з розкриттям їх змісту та посиланням на необхідні нормативні документи.

Задача 62. Залишок резерву заявлених, але не врегульованих збитків на початок періоду – 120 тис. грн. Залишок частки перестраховиків у резерві заявлених, але не врегульованих збитків на початок періоду – 30,0 тис. грн. У звітному періоді сформовано резерв заявлених, але не врегульованих збитків у сумі 177,0 тис. грн, з яких 26,0 % складає частка перестраховиків.

Зробити проводки, пов'язані з формуванням резерву заявлених, але не врегульованих збитків на кінець звітного періоду.

Задача 63. Страхова компанія, яка займається особистим страхуванням медичних і фармацевтичних працівників на випадок інфікування вірусом імунодефіциту людини при виконанні ними службових обов'язків, отримала страховий платіж за 1000 застрахованих осіб від однієї бюджетної установи. За минулий рік невикористаними залишилось 30000 грн страхових платежів, які також були отримані від цієї ж бюджетної установи. Норматив витрат на

ведення справи встановлено у розмірі 6 %. Протягом року стались такі страхові випадки:

1) тимчасова втрата працездатності працівником внаслідок інфікування вірусом імунодефіциту людини під час виконання ним службових обов'язків терміном на 200 днів, після якої йому було встановлено III групу інвалідності. Середньомісячна заробітна плата такої особи за останньою займаною ним посадою складала 3200 грн;

2) працівник отримав тимчасову втрату працездатності внаслідок інфікування вірусом імунодефіциту людини під час виконання ним службових обов'язків на 50 днів, після чого йому була надана III групу інвалідності.

Необхідно зробити можливі бухгалтерські проведення з поясненнями та посиланням на нормативні документи.

Задача 64. Страхова компанія, яка займається особистим страхуванням медичних і фармацевтичних працівників на випадок інфікування вірусом імунодефіциту людини при виконанні ними службових обов'язків, отримала у звітному році страховий платіж за 1100 застрахованих осіб від однієї бюджетної установи, фактична чисельність працюючих в якій станом на 31 грудня минулого року складала 1085 осіб. Норматив витрат на ведення справи встановлено у розмірі 6 %. Протягом року стались такі страхові випадки:

1) тимчасова втрата працездатності працівником внаслідок інфікування вірусом імунодефіциту людини під час виконання ним службових обов'язків терміном на 30 днів, після якої йому було встановлено III групу інвалідності. Середньомісячна заробітна плата такої особи за останньою займаною ним посадою складала 3500 грн;

2) працівник отримав II групу інвалідності.

Необхідно зробити можливі бухгалтерські проведення з поясненнями та посиланням на нормативні документи.

Задача 65. Страхова компанія, яка займається особистим страхуванням медичних і фармацевтичних працівників на випадок інфікування вірусом імунодефіциту людини при виконанні ними службових обов'язків, отримала страховий платіж за 1000 застрахованих осіб від підприємства. За минулий рік невикористаними залишилось 30000 грн страхових платежів, які також були отримані від цього підприємства. Норматив витрат на ведення справи встановлено у розмірі 6 %. Протягом року стались такі страхові випадки:

1) тимчасова втрата працездатності працівником внаслідок інфікування вірусом імунодефіциту людини під час виконання ним службових обов'язків терміном на 50 днів;

2) інфікування працівника вірусом імунодефіциту.

Необхідно зробити можливі бухгалтерські проведення з поясненнями та посиланням на нормативні документи.

Задача 66. Підприємство, яке утримує на своєму балансі добровільну пожежну дружину (команду) звернулось до страхової компанії, що має ліцензію на обов'язкове особисте страхування працівників відомчої та місцевої пожежної охорони і членів добровільних пожежних дружин (команд) з метою застрахувати 100 пожежників, у яких заробітна плата за місяць згідно штатного розкладу на одного пожежника складає 2400 грн.

Необхідно визначити: страхову суму, розмір страхових платежів і відшкодувань та відобразити всі можливі бухгалтерські проведення з урахуванням, що для розрахунку необхідно брати максимально дозволені законодавством суми. Після укладання договору страхування один працівник був тимчасово непрацездатний терміном 280 діб протягом року, з яких 5 днів у зв'язку з виконанням ним службових обов'язків у стані алкогольного сп'яніння, а інший працівник отримав III групу інвалідності. Оплата відшкодування здійснена шляхом видачі чека.

Задача 67. Виконавчий комітет місцевої Ради, за рахунок бюджету якої утримується підрозділ місцевої пожежної охорони звернувся до страхової компанії, що має ліцензію на обов'язкове особисте страхування працівників відомчої та місцевої пожежної охорони і членів добровільних пожежних дружин (команд) з метою застрахувати 50 пожежників, у яких заробітна плата за місяць згідно штатного розкладу на одного пожежника складає 3500 грн.

Необхідно визначити: страхову суму, розмір страхових платежів і відшкодувань та відобразити всі можливі бухгалтерські проведення з урахуванням, що для розрахунку необхідно брати максимально дозволені законодавством суми. Після укладання договору страхування один працівник отримав III групу інвалідності з правом працювати, після чого в майбутньому протягом року потрапив на лікарняний терміном на 10 діб (страховий випадок стався внаслідок дій, не пов'язаних із гасінням пожеж чи ліквідацією наслідків аварії).

Оплата відшкодування здійснена шляхом перерахування коштів на рахунок застрахованої особи.

Задача 68. Перевізник, що здійснює автобусний маршрут в межах однієї області, у звітному році перерахував страховій компанії, яка має ліцензію на обов'язкове особисте страхування від нещасних випадків на транспорті, страхових платежів на суму 100 тис. грн. Протягом звітного року у перевізника сталась одна аварія, в якій постраждали дві особи: після оголошення про посадку вони підсковзнулись біля автобусу, в результаті одна особа зламала ногу, а інша отримала струс головного мозку. Обидві особи після цього випадку перебували на тимчасовій непрацездатності відповідно 40 і 15 діб,

при цьому друга особа мала право на безкоштовний проїзд. Винагорода за передачу ризиків у страхування складає 1 % від розміру перерахованих страхових платежів.

Зробити можливі бухгалтерські проведення з поясненнями та посиланням на нормативні документи.

Задача 69. У період з 1 січня по 28 лютого поточного року, страхова компанія, яка має ліцензію на обов'язкове (додаткове) страхування життя і здоров'я спеціалістів ветеринарної медицини, отримала страхових платежів на суму 165 360 грн ($1500 \cdot 1378 \cdot 0,08$.) Протягом звітнього року мінімальна заробітна плата змінювалась у квітні зросла з 1378 до 1500 грн, та у вересні зменшилась до 1450 грн. У звітньому році, одна застрахована особа отримала II групу інвалідності. Місячна заробітна плата застрахованого за останньою посадою складала 3500 грн.

Зробити можливі бухгалтерські проведення з поясненнями та посиланням на нормативні документи.

Задача 70. Страхова компанія 1 лютого поточного року уклала договір страхування майна на 1 рік з АТ “Інгрес”. Початок дії договору страхування – 1 березня. Страхова сума – 500 тис. грн, страховий тариф – 2,0 %. На поточний рахунок страховика страховий платіж (страхова премія) надійшов 25 лютого поточного року.

Відобразити страхові операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Задача 71. Страхова компанія 5 лютого поточного року уклала договір страхування комерційного ризику за відпущеними без попередньої оплати товарами АТ “Інгрес” строком на 1 рік. Страхова сума – 150 тис. грн, страховий платіж – 5 %. На 50 % страхової суми укладено договір перестраховання з перестраховиком. Кошти від страхувальника надійшли 7 лютого, перестраховику належна сума перерахована 10 лютого.

Відобразити страхові операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Задача 72. Через страхового посередника укладено договір перестраховання на страхову суму 200 тис. грн, страховий тариф – 1,3 %. За укладання договору перестраховання страховому посереднику нараховано та сплачено за послуги 10 % від страхового тарифу.

Відобразити страхові операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Задача 73. Страховий агент уклав 500 договорів майнового страхування на загальну суму 2,5 млн грн за страховим тарифом 0,9 %. Отримана готівка страховим агентом здана до каси страховика. За укладення договорів

страхування страховому агенту нарахована заробітна плата у розмірі 8 % від отриманих страхових премій.

Перелічити документи, які повинен страховий агент передати до бухгалтерії та зробити можливі бухгалтерські проводки.

Задача 74. Проставити зміст наступних господарських операцій:

Господарська операція	Дебет	Кредит
	705	6852
	311	76
	703	705
	23	84
	84	687
	661	76

Задача 75. Нерезиденту нараховано та сплачено за перестраховування 1000 дол. США за винятком податків. Курс на дату нарахування 27,95 грн/долар, на дату перерахування – 27,84 грн/долар.

Зробити необхідні проводки, у тому числі з придбання доларів на міжбанківській валютній біржі за курсом придбання 28,02 грн/долар та курсом НБУ на дату придбання 27,93 грн/долар., комісія банку становить 1 %.

Задача 76. Страховиком укладено договір майнового страхування з нерезидентом у лютому поточного року, який набирає чинності з 1 квітня. Належні за цим договором страхові платежі – 2000 дол. США. Страхові платежі перераховані нерезидентом у березні. Курс долара на дату укладання договору 27,8 грн за 1 дол, на дату перерахування – 27,9 грн за 1 дол.

Зробити бухгалтерські проводки. Розкрити вплив здійснених операцій на податкові розрахунки.

Задача 77. Протягом I кварталу страхова організація уклала договори страхування майна на загальну суму страхових платежів 30,0 млн. грн. Згідно з умовами укладених договорів страхові платежі вносяться щоквартально рівними частками – 7,5 млн. грн щокварталу. Договори набирають чинності зі сплатою першого внеску. Протягом I кварталу частина страхувальників страхові платежі не сплатила на суму 0,5 млн. грн.

Зробити необхідні бухгалтерські проводки та пояснити вплив здійснених операцій на податкові розрахунки.

Задача 78. Страховий агент за дорученням страховика отримав у касу за укладеними договорами майнового страхування 35,0 тис. грн страхових платежів, які належать страховику. Відповідно до агентської угоди агенту

належить комісійна винагорода в розмірі 15 % зібраних страхових платежів, які він залишає в себе.

Зробити бухгалтерські проводки з поясненнями у страховика та у страхового агента.

Задача 79. За укладеним договором майнового страхування отримано страхові платежі в сумі 10,0 тис. грн. Відповідно до договору перестраховування перестраховику належить 60 % ризику за цим договором страхування. За передачу ризику в перестраховування перестраховувальнику належить комісійна винагорода у розмірі 8 % переданих платежів. Протягом строку дії договору страхування стався страховий випадок за яким сума збитку становить 50,0 тис. грн. Зробити бухгалтерські проводки з поясненнями.

Задача 80. Страхова компанія 5 жовтня звітного року отримала за договором прямого страхування від страхувальника 5 тис. грн страхових платежів (договір вступає в дію з моменту одержання першого платежу), та 7 жовтня 2 тис. грн за договором вхідного перестраховування, який вступив у дію 1 жовтня звітного року.

Зробити бухгалтерські проводки з поясненнями.

Задача 81. Страхова компанія 15 листопада звітного року отримала на поточний рахунок за договором співстрахування від страхувальника 15 тис. грн страхових платежів (договір вступає в дію 30 листопада звітного року), за яким іншому співстраховику належить 40 % страхових платежів, які йому перераховані 30 листопада.

Зробити бухгалтерські проведення.

Задача 82. Страхова компанія 1 лютого поточного року уклала договір страхування майна на 1 рік. Початок дії договору страхування – 1 лютого. Страхова сума – 800 тис. грн, страховий тариф – 2,0 %. На поточний рахунок страховика страховий платіж надійшов 1 лютого поточного року.

Зробити бухгалтерські проведення.

Задача 83. Страхова компанія 1 лютого поточного року уклала договір страхування на 1 рік за яким одночасно при укладанні договору у касу страхувальник вніс страховий платіж у сумі 8 тис. грн. У той же день 30 % отриманої суми передано у вихідне перестраховування вітчизняному перестраховику. Комісійна винагорода за передачу ризиків у перестраховування склала 240 грн.

Зробити бухгалтерські проведення.

Задача 84. Страхова компанія 1 лютого поточного року уклала договір перестраховання, що вступає в силу з моменту його укладання, із вітчизняним перестраховиком та 25 березня звітного року перерахувала йому 50 тис. грн страхових платежів. Комісійна винагорода за передачу ризиків у перестраховання склала 500 грн.

Зробити бухгалтерські проведення.

Задача 85. Страхова компанія уклала договір перестраховання з іноземним перестраховиком, рейтинг фінансової надійності якого не відповідає вимогам встановлених Держфінпослуг, який вступає в силу з моменту отримання страхових платежів. У березні звітного року страховик перерахував 5 тис. доларів перестраховику. Курс НБУ на дату перерахування склав 28,00 грн за 1 долар.

Зробити бухгалтерські проведення.

Задача 86. Страхова компанія уклала договір перестраховання з іноземним перестраховиком, рейтинг фінансової надійності якого відповідає вимогам встановленим Держфінпослуг, що вступає в силу 25 березня. 30 березня звітного року страховик перерахував 10 тис. доларів перестраховику. Курс НБУ 25 березня склав 28,00 грн/долар, 30 березня – 28.1 грн/долар. Необхідно зробити бухгалтерські проведення.

Задача 87. Страхова компанія 1 лютого поточного року уклала договір перестраховання, що вступає в силу 30 лютого, із вітчизняним перестраховиком та 25 березня звітного року внесла у касу перестраховика належні йому 9 тис. грн страхових платежів. Зробити бухгалтерські проведення та відповісти на питання, що змінилось би у разі внесення до каси перестраховика 15 тис. грн. Відповідь обґрунтувати посиланням на нормативні документи.

Задача 88. Страхова компанія уклала договір перестраховання з іноземним перестраховиком, рейтинг фінансової надійності якого не відповідає вимогам встановлених Нацкомфінпослуг, який вступає в силу 25 березня. 30 квітня звітного року страховик перерахував 7 тис. доларів перестраховику. Курс НБУ 25 березня склав 28,00 грн/долар, 31 березня – 28,10 грн/долар, 30 квітня – 28,20 грн/долар.

Зробити бухгалтерські проведення.

Задача 89. Визначити обсяг розміщення страхових резервів, який буде прийнятий до заліку Нацкомфінпослуг:

а) згідно з Положенням про обов'язкові критерії та нормативи достатності, диверсифікованості та якості активів, якими представлені страхові резерви з видів страхування, інших, ніж страхування життя,

б) згідно з Правилами розміщення страхових резервів із страхування життя

за наступними даними:

Фактичне розміщення страхових резервів	Розміщено, тис. грн	Максимальний норматив, %	Сума за нормативом, тис. грн	Відхилення від нормативу, ±	Прийнято до заліку, тис. грн
Всього страхових резервів					
у т.ч. розміщено:					
Депозитні рахунки	1120,0				
з них:					
– Райфайзенбанк	770,0				
– Демарк	190,0				
Вклади в акції емітентів,	320,0				
з них: емітент А	225,0				
емітент Б	95,0				
Інвестиційна нерухомість	395,0				
Права вимоги до перестраховиків	1365,0				

Задача 90. Страхова компанія для забезпечення технічних резервів придбала будівлю за 1,2 млн. грн з ПДВ, справедлива вартість якої 1,1 млн грн. Будівлю передбачається використовувати для надання в операційну оренду.

Зробити бухгалтерські проводки на дату придбання та дату балансу: а) для страховика – платника ПДВ; б) для страховика – не платника ПДВ.

Задача 91. Страхова компанія 500 тис. грн коштів страхових резервів вклала у банківський депозит строком на 13 місяців. Річний відсоток на вкладення 13,2 %. Прості відсотки за депозитним вкладом нараховуються і перераховуються страховику щомісяця.

Зробити проводки з розкриттям змісту господарських операцій.

Задача 92. Страхова компанія 700 тис. грн коштів страхових резервів вклала у банківський депозит строком на 13 місяців. Річний відсоток на вкладення 14,4 %. Складні відсотки за депозитним вкладом нараховуються щомісяця і приєднуються до депозитного вкладу.

Зробити проводки з розкриттям змісту господарських операцій.

Задача 93. Страхова компанія 1 жовтня 201х року вклала 700 тис. грн коштів страхових резервів у банківський депозит строком на 14 місяців. Річний відсоток на вкладення 18 %. Складні відсотки за депозитним вкладом нараховуються щомісяця і приєднуються до депозитного вкладу. Але 1 люто-

го наступного року, в зв'язку з необхідністю виплати страхового відшкодування, страховиком достроково розірвано депозитний договір, у результаті чого банком була повернута вся сума вкладу зі сплатою 1 % річних, як і за поточним рахунком.

Зробити можливі проводки з розкриттям змісту господарських операцій.

Задача 94. Страхова компанія придбала 30 тройських унцій золота по 30,5 тис. грн за унцію і поклала на депозитний рахунок у банку строком на 1 рік під 5 % річних. Відсотки нараховуються і перераховуються страховику одноразово разом з поверненням вкладу. Згідно з договором з банком після завершення строку депозитного вкладу золото банком продається. Комісійна винагорода за продаж – 1 % від суми виручки. Золото продано за ціною 30,6 грн за 1 унцію. Ціна золота за курсом НБУ від дати придбання до дати продажу не змінювалась.

Зробити бухгалтерські проводки.

Задача 95. Страхова компанія купила 10 % акцій підприємства *Б* за 500,0 тис. грн. Комісійні брокеру склали 1 % від ціни купівлі. За підсумками року за акціями нараховано 48,0 тис. грн дивідендів, а справедлива вартість належних страховику акцій на біржі на кінець року становила 510,0 тис. грн.

Зробити та обґрунтувати бухгалтерські проводки.

Задача 96. Страхова компанія купила державні облігації номінальною вартістю 100,0 тис. грн за 97,0 тис. грн зі строком погашення через 1,5 роки. Річний відсоток за облігаціями 10 %, нараховується і сплачується один раз за 3 місяці.

Зробити і обґрунтувати бухгалтерські проводки.

Задача 97. Страховик, для забезпечення страхових резервів зі страхування життя, придбав у банку 30 унцій платини 01.01.201х р. Ціна придбання – 25 211 грн за 1 унцію, курс НБУ на дату придбання – 24 915 грн/унція. Комісійні банку – 1 % від ціни придбання. Платина зберігалась у банку до кінця року на поточному рахунку. Обліковий курс НБУ платини на кінець року складав 26 500 грн/унція. 12 січня наступного року платина реалізована на міжбанківському ринку банківських металів за ціною 27100 грн/унція. Комісійні банку – 0,8 % від ціни продажу. Обліковий курс НБУ платини на дату продажу – 26 900 грн/унція. Зробити бухгалтерські проведення.

Задача 98. Страхова компанія у річній фінансовій звітності надала таку інформацію стосовно розміщення технічних страхових резервів:

Облік у страхових організаціях

Фактичне розміщення технічних резервів	Розміщено, тис. грн	Максимальний норматив, %	Сума за нормативом, тис. грн	Відхилення від нормативу, ±	Прийнято до заліку, тис. грн
Всього технічних резервів	1 000,0				
у т.ч. розміщено:					
Депозитні рахунки	600,0				
з них:					
– Райфайзенбанк	340,0				
– Демарк	260,0				
Інвестиційна нерухомість	300,0				
Права вимоги до перестраховиків*	100,0				

*Частка перестраховиків у технічних резервах на кінець року становить 200 тис. грн.

Зробити висновки стосовно дотримання страховою компанією встановлених законодавством нормативів щодо розміщення коштів страхових резервів.

Задача 99. Страхова компанія, надала кредити страхувальникам-громадянам за рахунок коштів резервів зі страхування життя, а саме:

Страхувальник	Страхова сума, тис. грн	Сума сплачених страхових внесків, тис. грн	Сума наданого кредиту, тис. грн	Строк кредиту, міс.	Залишилось до закінчення строку дії договору, міс.
Нехай В.А.	20,0	15,0	15,0	36	36
Рядська В.В.	45,0	30,0	25,5	36	36
Іванова Л.Б.	30,0	10,0	15,0	60	55

Частка витрат на ведення справи в структурі ставки страхової премії становить 15 %.

Зробити висновки стосовно дотримання страховою компанією вимог законодавства щодо видачі кредитів.

Задача 100. На підставі нижченаведених даних необхідно прийняти рішення про можливість видачі кредиту страхувальникам за договорами страхування та зробити можливі бухгалтерські проведення. Розмір сформованих резервів зі страхування життя складає 1 млн. грн. Раніше протягом звітного року було видано кредитів на суму 185 тис. грн. Для кредитних договорів страховик встановлює 20 % ставку відсотків на рік.

До страховика звернувся страхувальник з проханням про видачу кредиту на суму 20 тис. грн терміном на один рік, за страховим договором зі страхування життя укладеним на 10 років, який набув чинності 8 років тому,

зі страховою сумою 50 тис. грн, розміром отриманих страхових платежів 40 тис. грн, нормативом витрат на ведення справи – 15 %. Через півроку після видачі кредиту стався страховий випадок за яким страховик повинен виплатити всю страхову суму.

Задача 101. Страхова компанія видала кредит страхувальнику-громадянину за договором страхування життя на суму 100 тис. грн під 15 % річних на три роки. Проценти сплачується один раз в момент погашення кредиту. На дату погашення кредиту страхувальник повернув страховій компанії 100 тис. грн кредиту та 15 тис. грн відсотків. Договором кредитування передбачена пеня за невчасне повернення кредиту та відсотків у розмірі 0,01% від суми неповернення за один день. Залишок відсотків страхувальник сплатив через 168 днів. Зробити можливі бухгалтерські проведення.

Задача 102. Страхова компанія-платник ПДВ 2 січня 2016 року придбала будівлю за 1,8 млн. грн з ПДВ та планує її використовувати для здачі в операційну оренду протягом 2 років після чого будівлю планують реалізувати. За 2 роки утримання будівлі одержано 240 000 грн орендних платежів за договорами про операційну оренду (по 120 000 грн щорічно) та здійснено витрат: нарахована амортизація – 100 000 грн, здійснено поточний ремонт сторонньою організацією неплатником ПДВ – 20 000 грн (по 10 000 грн щорічно), оплачено комунальних послуг – 18 000 грн (по 9000 грн щорічно). У січні 2018 року будівля реалізована за 1,7 млн. грн з ПДВ. Необхідно з'ясувати чи є таке розміщення прибутковим для страховика та зробити можливі бухгалтерські проведення.

Задача 103. Страхова компанія придбала прості акції іншого підприємства на суму 100 тис. грн, що відповідає частці у статутного капіталу такого підприємства у розмірі 16% (статутний капітал емітента на 75% представлений простими акціями та 25 % привілейованими). На кінець звітного року справедлива вартість акцій становить 120 тис. грн. На кінець наступного року справедлива вартість становить 115 тис. грн. У звітному році підприємство емітент отримала прибутку 50 тис. грн, а у наступному році збиток у розмірі 150 тис. грн. Дивіденди за обидва роки емітентом не виплачувались. Зробити бухгалтерські проведення з поясненнями та посиланнями на нормативні документи.

Задача 104. Страхова компанія придбала прості акції іншого підприємства на суму 150 тис. грн, що відповідає частці у статутного капіталу такого підприємства у розмірі 12% (статутний капітал емітента на 80% представлений простими акціями та 20 % привілейованими). При цьому, страховик має представництво в раді директорів підприємства-емітента, приймає участь

у прийнятті рішень, забезпечує емітента необхідною техніко-економічною інформацією та здійснює взаємообмін управлінським персоналом. На кінець звітнього року справедлива вартість акцій становить 120 тис. грн. На кінець наступного року справедлива вартість становить 135 тис. грн. У звітньому році підприємство емітент отримала прибутку 50 тис. грн, а у наступному році збиток у розмірі 150 тис. грн. У першому році на користь страховика виплачені дивіденди в сумі 10 тис. грн. Зробити бухгалтерські проводки з поясненнями та посиланнями на нормативні документи.

Задача 105. Страхова компанія придбала привілейовані акції іншого підприємства на суму 150 тис. грн, що відповідає частці у статутного капіталу такого підприємства у розмірі 25 % (статутний капітал емітента на 75% представлений простими акціями та 25 % привілейованими). На кінець звітнього року справедлива вартість акцій становить 120 тис. грн. На кінець наступного року справедлива вартість становить 135 тис. грн. У звітньому році підприємство емітент отримало прибутку 50 тис. грн, а у наступному році збиток у розмірі – 50 тис. грн. У першому році на користь страховика виплачені дивіденди в сумі 10 тис. грн, у другому – 10 тис. грн. Зробити бухгалтерські проведення з поясненнями та посиланнями на нормативні документи.

Задача 106. Страхова компанія платник ПДВ придбала будівлю за 5 млн. грн з ПДВ, яка утримується ним з метою збільшення власного капіталу та протягом періоду утримання більш ніяк не використовується, через п'ять років будівля продана за 7 млн. грн з ПДВ. Зробити всі можливі бухгалтерські проведення.

Задача 107. Страховик-платник ПДВ придбав будівлю за 6 млн. грн з ПДВ. Половина будівлі буде використовуватись для здачі в операційну оренду, за якою щорічно буде отримуватись 240 тис. грн орендних платежів, а інша половина будівлі буде офісом страхової компанії. Обидві частини будівлі можуть бути продані окремо одна від одної. Зробити всі можливі бухгалтерські проведення.

Задача 108. 1 квітня поточного року іноземному страхувальнику нараховано страхове відшкодування в сумі 1000 дол. США. Курс долара на дату нарахування – 25,05 грн/долар. 2 квітня на міжбанківській валютній біржі куплено 1000 дол. США за курсом купівлі 25,06 грн/дол. Курс НБУ на дату купівлі – 25,055 грн/долар. Комісія банку становить 0,8 % біржової вартості купленої валюти. Страхувальнику сума перерахована 4 квітня. Курс долара на дату перерахування – 25,048 грн/долар.

Зробити бухгалтерські проводки з розкриттям змісту господарських операцій та з обґрунтуванням.

Задача 109. Відряджений у м. Одеса Єрмоленко Н.Н. строком на 6 днів. На відрядження видано аванс у сумі 700 грн. До авансового звіту прикладені такі документи:

- квиток на проїзд Чернігів-Одеса – 275 грн;
- квиток на проїзд Одеса-Чернігів – 268 грн;
- 2 квитанції на оплату постільної білизни – по 30,00 грн з ПДВ;
- квитанція готелю за 3 доби по 428 грн з ПДВ та за ці три доби одноразове харчування по 120 грн з ПДВ.
- квитанція організації з штампом “оплачено” за розмноження ділових паперів, що пов’язані з діяльністю страхової організації на суму 60,60 грн з ПДВ.

Скласти авансовий звіт та відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку для страхової організації та виробничого підприємства.

Задача 110. Відряджений у м. Москва Єрмоленко Н. Н. строком на 6 днів. На відрядження видано аванс у сумі 3800 рос. рублів. Курс рос. рубля на дату видачі авансу – 0,29 грн/руб., на день повернення з відрядження – 0,28 грн/руб. До авансового звіту прикладені такі документи:

- квиток на проїзд Чернігів-Москва – 190,00 грн;
- квиток на проїзд Москва-Чернігів – 950 рос. руб;
- 1 квитанція на оплату постільної білизни на 12,00 грн з ПДВ;
- 1 квитанція на оплату постільної білизни на 60 рублів з ПДВ 10 руб;
- квитанція готелю за 3 доби по 600 рос. руб. та за ці три доби дворазове харчування по 500 рос. руб. Ставка ПДВ – 20 %.
- квитанція організації з штампом “оплачено” за розмноження ділових паперів, що пов’язані з діяльністю страхової організації на суму 60,60 грн, з них ПДВ – 1,60 грн.

Скласти авансовий звіт та відобразити операції на рахунках бухгалтерського обліку для страхової організації та виробничого підприємства.

Задача 111. 30 березня поточного року перестраховальнику нараховано страхове відшкодування в сумі 5 тис. грн, яке перераховане останньому 5 квітня звітного року. Зробити бухгалтерські проведення в обліку перестраховальника та перестраховика.

Задача 112. Скласти бухгалтерські проводки за наступними операціями страхової компанії:

Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума
Перераховано на карткові рахунки страхувальників страхові суми за договорами страхування життя			5000,00
З каси компанії повернуті страхувальнику страхові внески, що перераховані ним помилково після закін-			25,00

Облік у страхових організаціях

чення строку дії страхування життя			
Нарахована страхова сума громадянину зі страхування від нещасних випадків			1000,00
Із суми страхового відшкодування утримано заборгованість страхувальника за страховими преміями			300,00
Решту суми виплачено страхувальнику готівкою з каси			?
Із заробітної плати працівника компанії вираховані за його заявою страхові платежі за договором медичного страхування			60,00

Задача 113. Скласти бухгалтерські проводки за наступними операціями страхової компанії:

Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума
Виплачено страхове відшкодування зі страхування домашнього майна з поточного рахунка			25 000,00
На рахунок компанії надійшли страхові премії зі страхування автомобіля			1000,00
До каси компанії сплачені готівкою страхові премії з медичного страхування громадян, що виїжджають за кордон			1500,00
З каси компанії готівкою виплачено страхову суму зі страхування життя			5500,00
На рахунок компанії надійшли не пояснені документами суми, які в наступному місяці зараховані як страхові платежі за договором страхування будівлі			530,00

Задача 115. 25 березня поточного року іноземному страхувальнику нараховано страхове відшкодування в сумі 2000 дол. США. Курс долара на дату нарахування – 28,05 грн/долар. 28 березня на міжбанківській валютній біржі куплено 2000 дол. США за курсом 28,06 грн/дол. Курс НБУ на дату купівлі – 28,09 грн/долар. Комісія банку становить 1 % вартості купленої валюти. Страхувальнику сума перерахована 4 квітня. Курс долара на дату перерахування – 28,15 грн/долар, на 31 березня – 28,12 грн/долар.

Зробити бухгалтерські проводки з розкриттям змісту господарських операцій та обґрунтуванням.

Задача 114. Скласти бухгалтерські проводки за операціями:

Зміст операції	Дебет	Кредит	Сума
Надійшла до каси готівка з поточного рахунку			245 000

Облік у страхових організаціях

Виплата з каси сум страхового відшкодування			120 000
Видана заробітна плата штатним працівникам страхової компанії			115 000
Надходження до каси заборгованості від підприємств та фізичних осіб за виконавчими листами			7 600
Виплачено з каси одноразову нецільову допомогу одному пенсіонеру, який раніше працював у страховій компанії			2 200
Видано з каси кошти підзвітним особам			26 000
Надходження до каси коштів від відокремлених підрозділів, що мають окремий баланс від надходжень страхових платежів за вирахуванням нормативу на ведення справ			7 500
Надішли страхові платежі від страхових агентів			30 000
Оплачена з поточного рахунка комісійна винагорода страховим брокерам			2 500

Задача 116. Договір страхування терміном на 1 рік набрав чинності з 01.02.2016 р. в момент одержання єдиноразового страхового платежу у розмірі 10 тис. грн. Норматив на ведення справи – 15 %. Страхувальник подав заяву про розірвання договору страхування з 01.08.2016 р. у зв'язку із невиконанням своїх обов'язків страховиком.

Визначити суму, яку треба повернути страхувальнику, та зробити бухгалтерські проведення.

Задача 117. Договір страхування терміном на 1 рік набрав чинності 02.01.2016 р. в момент одержання одноразового страхового платежу в розмірі 5 тис. грн. Норматив на ведення справи – 15 %. За страховим випадком, який стався 15.08.2016 р., виплачено страхове відшкодування в сумі 1500 грн. Страхувальник подав заяву про розірвання договору страхування з 01.12.2016 р.

Розрахувати суму, яку треба повернути страхувальнику та зробити бухгалтерські проведення.

Задача 118. Договір вихідного перестрахування терміном на 2 роки набрав чинності з 01.03.2015 р. в момент одержання одноразового страхового платежу перестраховиком у розмірі 10 тис. грн. Норматив на ведення справи – 10 %. Перестраховик подав заяву про розірвання договору перестрахування з 01.09.2016 р. у зв'язку із невиконанням своїх обов'язків перестрахувальником.

Визначити суму, яку треба одержати перестрахувальнику від перестраховика, та зробити бухгалтерські проведення.

Задача 119. Договір страхування терміном на 2 роки набрав чинності з 01.02.2015 р. в момент одержання одноразового страхового платежу в розмірі 20 тис. грн. Норматив на ведення справи – 15 %. 15.05.2015 року відбувся страховий випадок за яким сплачено 3000 грн страхового відшкодування. Страхувальник подав заяву про розірвання договору страхування з 01.08.2016 р.

Визначити суму, яку треба повернути страхувальнику, та зробити бухгалтерські проведення.

Задача 120. Зробити бухгалтерські проводки з поясненнями до них за наступними операціями страховика:

1) укладено договір страхування майна з АТ “Гачки”, за яким повністю надійшли страхові платежі в сумі 50,0 тис. грн. Обсяг відповідальності страховика – 2,5 млн. грн, франшиза – 2 %. За укладеним договором передано 20 % ризику перестраховикам на умовах пропорційного перестраховання. Комісія за передачу ризику в перестраховання – 5 %;

2) укладено договори страхування відповідальності власників транспортних засобів, за якими повністю надійшли страхові платежі в сумі 12,0 тис. грн. До фонду страхових гарантій при Моторному бюро нараховано та перераховано 10 % страхових премій, що надійшли.

3) У АТ “Гачки” стався страховий випадок, внаслідок якого розмір шкоди склав 100,0 тис. грн. АТ “Гачки” нараховане і сплачене страхове відшкодування згідно з договором страхування майна.

Задача 121. Зробити бухгалтерські проводки з поясненнями до них за наступними операціями страховика:

1) іншому страховику надані консультаційні послуги на суму 1600 грн;

2) Отримані відсотки за зберігання коштів технічних резервів у банку на депозитному рахунку – 35,0 тис. грн;

3) Продано комп’ютер фізичній особі за 240 грн. Первісна вартість комп’ютера – 4,0 тис. грн, знос – 3,0 тис. грн;

4) Отримано комісійну винагороду від перестраховика за укладання договорів перестраховання – 3,7 тис. грн;

5) отримано контралімент від перестраховика – 26,0 тис. грн;

6) зараховано на баланс забезпечення тендерної пропозиції у зв’язку з відмовою учасника – переможця від укладання договору – 1900 грн.

Зробити необхідні бухгалтерські проводки.

Задача 122. Страхова компанія оголосила тендер на надання послуг актуарієм. Сума тендерної пропозиції – 60,0 тис. грн. Грошове забезпечення учасників – 5 % від суми тендерної пропозиції. При цьому здійснено наступні витрати: за підготовку тендерної документації сплачено спеціалізованому

підприємству 1200 грн; сплачено за оголошення тендеру – 780 грн; за договором цивільно-правового характеру сплачено залученим для аналізу тендерних пропозицій і підготовки проекту рішення тендерного комітету 2-м спеціалістам відповідно 600 та 700 грн. Вартість тендерної документації визначена в сумі 600 грн.

Надійшло і забезпечено 7 тендерних пропозицій, з яких визнано переможцем актуарія, який погодився виконати тендерні умови за 55,0 тис. грн і з ним укладено договір на надання послуг. Після підписання акту виконаних за договором робіт здійснено їх оплату.

Зробити необхідні бухгалтерські проводки.

Задача 123. Страховик прийняв участь у тендері на надання послуг із страхування фінансових ризиків крупному підприємству. При цьому понесені такі витрати:

- 1) оплачено за тендерну документацію – 900 грн;
- 2) оплачено тендерне забезпечення в сумі 20 тис. грн;
- 3) витрачено менеджером зі збуту страхових послуг на відрядження для участі у відкритому тендері 360 грн.

Тендер не виграно.

Зробити бухгалтерські проводки.

Задача 124. Нерезиденту нараховані дивіденди у сумі \$3000. Сума, за винятком податків перерахована за кордон. Курс долара на дату нарахування дивідендів 25,00 грн/долар, на дату перерахування – 25,50 грн.

Зробити всі необхідні проводки.

Задача 125. Страхова компанія уклала договір з нерезидентом на надання рекламних послуг за межами України, а саме – на публікацію статті про страхову компанію в іноземному періодичному виданні. Вартість послуг 10,0 тис. євро. Курс євро на дату надання послуг і їх оплату – 28,0 грн/євро.

Зробити бухгалтерські проводки та податкові розрахунки.

Задача 126. Протягом звітнього періоду страхова організація здійснила наступні операції:

№ з.п.	Господарська операція	Сума
1.	Нарахована заробітна плата працівникам організації	3000
2.	Списано витрати на утримання страхової організації по відрядженням	300
3.	Нарахований знос основних засобів	500
4.	Списано матеріали на капітальний ремонт основних засобів	125
5.	Оприбутковано на склад канцелярські товари за авансовими звітами підзвітних осіб	189
6.	Нараховані і виплачені через банк страхові відшкодування страхувальникам:	
6.1	зі страхування фінансових ризиків	10 000
6.2	зі страхування дітей-сиріт	1000
6.3	зі страхування ветеринарних працівників	1500
6.4	зі страхування домашнього майна	1800
7.	Придбана спеціальна література	300
8.	Сплачено за підписку спеціалізованих журналів на майбутній рік	1800
9.	Перераховано за телефонні послуги	125
10.	Перераховано “Облтеплокомуненерго” за опалення приміщення	1900
11.	Нарахований та сплачений податок на землю	90
12.	Придбано ліцензію на здійснення діяльності зі страхування врожаю на дачах	12 000

Відкрити книгу господарських операцій та відобразити в ній операції наведені в таблиці, закрити рахунки витрат, визначити суму витрат за звітний період та структуру витрат за елементами.

Задача 127. На підставі нижче наведених показників зробити можливі бухгалтерські проводки та визначити фінансовий прибуток, величину податку на прибуток та податку на дохід страховика.

№ з.п.	Показники	Сума, грн
1.	Страхові премії з майнового страхування	800 000
	з них передано в перестраховання	100 000
2.	Доходи від інвестування коштів вільних резервів	55 000
3.	Доходи від врегулювання регресних вимог	110 000
4.	Доходи від надання консультаційних послуг	15 000
5.	Страхові виплати (крім страхування життя)	610 000
6.	Аквізиційні витрати	100 000
7.	Витрати на оплату оренди приміщення	20 000
8.	Нараховано заробітну плату адміністративно-господарському персоналу	160 000
9.	Надана разова матеріальна допомога 10-ти колишнім працівникам	24 000
10.	Придбані акції інших підприємств	40 000

Задача 128. Скласти бухгалтерські проводки та визначити фінансовий результат за квартал від здійснення таких господарських операцій страховика:

№ з.п.	Господарська операція	Сума, грн
1.	Надійшло страхових платежів	1685 400
2.	Резерв незароблених премій на початок кварталу	345 600
3.	Резерв незароблених премій на кінець кварталу	520 800
4.	Отримані комісійні винагороди за перестраховування	4730
5.	Частки від страхових сум та страхових відшкодувань, сплачені перестраховиками	6000
6.	Виплачені страхові суми та страхові відшкодування	610 500
7.	Повернуті суми з технічних резервів, інших, ніж резерв незароблених премій	12 700
8.	Відрахування у централізовані страхові резервні фонди	202 300
9.	Нарахування зарплати штатним працівникам (30 осіб)	91 100
10.	Нарахування комісійної винагороди позаштатним страховим агентам (4 особи)	8220
11.	Витрати на оренду приміщень	6470
12.	Видатки на службові відрядження	9280
13.	Витрати на рекламу	5155
14.	Амортизаційні відрахування	9500
15.	Витрати пального на службовий транспорт	10 660

Задача 129. Страхова компанія уклала договір з нерезидентом на надання послуг з вивчення страхового ринку в Україні. Вартість послуг 5,0 тис. євро. Курс євро на дату надання послуг 27,9 грн/євро, на дату оплати – 28,0 грн/євро.

Зробити бухгалтерські проводки та податкові розрахунки.

Задача 130. Страхова компанія, що замовила рекламні послуги нерезиденту. Сума договору 20,0 тис. доларів США. На дату укладання договору курс долара 28,15 грн за 1 долар, на дату підписання акта виконаних робіт – 28,05 грн за 1 долар. Для розрахунку з нерезидентом на міжбанківській валютній біржі придбано долари за курсом 28,1 грн за 1 долар, які і перераховано нерезиденту. Курс долара на дату придбання та на дату перерахування – 28,07 грн за 1 долар. Зробити можливі бухгалтерські проводки.

Задача 131. Страховиком, який надає послуги із страхування іншого ніж страхування життя передано у перестраховування нерезиденту, рейтинг фінансової надійності (стійкості) якого не відповідає вимогам, установленим Нацкомфінпослуг, 10,0 тис. євро. Сума перерахована у євро, які придбані за

Облік у страхових організаціях

біржовим курсом 31,2 грн/євро. Курс євро на дату придбання – 31,15 грн/євро, на дату перерахування – 31,21 грн/євро. Комісія банку – 1 % від вартості придбання валюти. Зробити бухгалтерські проводки та необхідні податкові розрахунки.

Задача 132. За звітний період страхова компанія, що має ліцензію на надання послуг із страхування життя мала такі показники:

№ з.п.	Показники	Сума, тис. грн
1.	Сума отриманих страхових премій	2100
2.	З них передано у перестраховання	200
3.	Сума виплат страхувальникам	400
4.	Комісійні винагороди за передачу ризиків у перестраховання	20
5.	Доходи від реалізації прав регресної вимоги	50
6.	Проценти за депозитними вкладками	500
7.	Витрати, пов'язані зі здійсненням страхових операцій	300
8.	Витрати, пов'язані зі здійсненням нестрахових операцій	100
9.	50 % інвестиційного доходу відраховано до математичних резервів	?

Розрахувати суми податків на прибуток та дохід страховика, визначити фінансовий результат.

Задача 133. Страхова компанія, яка надає послуги зі страхування іншого, ніж страхування життя за результатами року має такі показники:

№ з.п.	Показники	Сума, грн
1.	Страхові премії	800 000
	– з них передано в перестраховання резидентам	100 000
2.	Доходи від інвестиційної діяльності	180 000
3.	Доходи від фінансової діяльності	170 000
4.	Доходи від врегулювання регресних вимог	55 000
5.	Доходи від надання консультаційних послуг	15 000
6.	Страхові виплати	450 000
7.	Аквізиційні витрати	200 000
8.	Адміністративні витрати	90 000
9.	Витрати на збут	30 000
10.	У загальних витратах сума нарахованої амортизації за даними:	
	– бухгалтерського обліку	25 000
	– за податковими нормами	20 000

Розрахувати величину податку на прибуток страховика.

Задача 134. Страхова компанія, що здійснює за ліцензією страхування життя за результатами року має такі показники:

Облік у страхових організаціях

№ з.п.	Показники	Сума, грн
1.	Страхові премії	800 000
	з них передано в перестраховання нерезидентам, яким міжнародним рейтинговим агентством не встановлено рейтинг фінансової надійності	100 000
2.	15 грудня достроково припинено 5 договорів страхування життя, які укладено 30 червня минулого року і за якими одноразово сплачено страхувальниками страховий платіж	10 000
3.	Сплачено викупну суму за достроково припиненими договорами страхування життя	12 000
4.	Отримано інвестиційний дохід від розміщення коштів резервів зі страхування життя	60 000
5.	82 % інвестиційного доходу відраховано до математичних резервів	?
6.	Загальні витрати на ведення справи	90 000
7.	Інші витрати	88 000
8.	Отримані доходи від розміщення вільних резервів	55 000
9.	Виплати страхувальникам	450 000

Розрахувати суму податку на прибуток, який належить до сплати за результатами року.

Задача 135. У 201_ році страхова компанія, яка надає послуги зі страхування інші, ніж страхування життя отримала 400 тис. грн страхових премій за вирахуванням сум, переданих у перестраховання. Від не страхової діяльності отримано 100,0 тис. грн чистого доходу. У цьому ж році витрати за операціями страхування склали 250,0 тис. грн, а нестрахові – 55,0 тис. грн. Крім того здійснено витрат подвійного призначення на суму 70,0 тис. грн.

Розрахувати суму податку на прибуток. Зробити можливі бухгалтерські проводки.

Задача 136. Страховик, який здійснює страхування життя, одержав дохід від страхової діяльності в сумі 3,0 млн грн та від не страхової – 1,0 млн. З чистого прибутку нараховані дивіденди в сумі 60,0 тис. грн.

Зробити бухгалтерські проводки.

Задача 137. Страховиком за результатами минулого року у березні поточного року нараховано 250,0 тис. грн дивідендів. Питома вага доходів, не пов'язаних зі страхуванням (перестрахованням), у загальній сумі доходу страховика за минулий рік склали 25 %, а за 2 місяці поточного року – 30 %.

Зробити необхідні бухгалтерські проводки та обґрунтувати їх нормативними документами.

Задача 138. страхова компанія уклала договір з нерезидентом на надання послуг з вивчення страхового ринку в Україні. Вартість послуг 10,0

Облік у страхових організаціях

тис. євро. Курс євро на дату надання послуг 31,4 грн/євро, на дату оплати – 31,52 грн/євро.

Зробити бухгалтерські проводки та податкові розрахунки.

Задача 139. Залишки на рахунках страхової компанії станом на 1.01.201_ р становили:

Засоби та джерела їх утворення	Сума, грн
Основні засоби, первісна вартість	510 000
Знос основних засобів	260 000
Нематеріальні активи	70 000
Знос нематеріальних активів	33 000
Акції інших підприємств	75 000
Матеріали	13 000
Малоцінні та швидкозношувані предмети	25 000
Каса (вказана сума також є лімітом каси)	4000
Поточний рахунок	25 000
Державні довгострокові облігації	60 000
Довгострокові банківські депозити	671 700
Кредиторська заборгованість за розрахунками з постачальниками та підрядчиками	120 000
Заборгованість з бюджету:	
– з податку на прибуток	14 000
– з податку на доходи фізичних осіб	8 000
Заборгованість фондам за внесками:	
– до Пенсійного фонду	7700
Розрахунки за заробітною платою	22000
Дебіторська заборгованість за позитивно вирішеними регресними вимогами	88000
Статутний капітал	520 000
Резервний капітал	150 000
Нерозподілений прибуток	140 000
Страхові резерви:	
– резерв незароблених премій	70 000
– резерв заявлених, але не виплачених збитків	6000
– резерв збитків, які виникли, але не заявлені	7000
– резерв коливань збитковості	8000

Операції за перший квартал 201_ р.:

№ з/п	Зміст операції	Сума, грн
1	2	3
1.	Укладено договорів майнового страхування на суму	142 000
2.	За укладеними договорами страхування майна отримано готівкою	11 000
3.	За укладеними договорами страхування майна отримано на поточний рахунок	90 000

Облік у страхових організаціях

Продовження таблиці

4.	Передано у перестраховання за договорами страхування майна	14 200
5.	Укладено договорів страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів на суму	25 000
6.	З них передано в перестраховання	5000
7.	Повернено страхувальникам майна надлишково отримані страхові платежі у результаті неправильного застосування тарифів	3000
8.	Отримано частку від перестраховальників за перестраховання майна	30 000
9.	Доходи за облігаціями	600
10.	Доходи за банківськими депозитами	3000
11.	Отримано агентські винагороди	5500
12.	Виплачено страхових відшкодувань за договорами страхування майна	3700
13.	Надходження готівки до каси з поточного рахунку	125 000
14.	Погашено дебіторську заборгованість готівкою	5000
15.	Видано з каси коштів під звіт	3500
16.	Видано з каси сум страхового відшкодування	1600
17.	Виплачено з каси одноразової допомоги за рахунок фондів	350
18.	Надійшли кошти на поточний рахунок від реалізації цінних паперів	12 400
19.	Перераховано проценти банку за касове обслуговування	470
20.	Оплачено рахунки за оренду приміщень	310
21.	Надійшло дивідендів за придбані акції в інших організаціях	10 300
22.	Нараховано заробітної плати штатним працівникам та страховим агентам (5 чол., з них 1 потерпілий від Чорнобильської катастрофи 1 категорії, 1 – учасник бойових дій, 1 – пенсіонер, 1 – мати, яка має 4-х дітей до 18 років). Заробіток усім працівникам нараховано в однаковій сумі за кожен місяць періоду.	42 000
23.	Нараховано єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування	?
24.	Витрати на відрядження	6400
25.	Видано заборгованість за заробітною платою на початок періоду	
26.	Оплата послуг аварійних комісарів	1800
27.	Зарахування невиданої в строк заробітної плати на рахунок депонентів	590
28.	Нараховано дивідендів за минулий рік	19 500
29.	Списано основних засобів:	6300
	– первісна вартість	
	– знос	6000
30.	Оприбутковано надлишків малоцінних та швидкозношуваних предметів, які встановлені інвентаризацією	530
31.	Перераховано у централізовані страхові резервні фонди	24 000
32.	Страхові резерви на кінець періоду:	
	– резерв незароблених премій	75 000
	– резерв заявлених, але не виплачених збитків	5000
	– резерв збитків, які виникли, але не заявлені	4000
	– резерв коливань збитковості	6000
33.	Придбано 20 унцій золота за ринковим курсом 38,0 тис. грн за тройську унцію, курс НБУ на дату придбання 37,0 тис. грн, а на дату звітності – 37,023 тис. грн за 10 тройський унцій	

Відкрити та заповнити книгу господарських операцій, журнали-ордери та головну книгу (зробити повну оборотну шахову відомість).

При виконанні задачі самостійно визначати суми, які необхідно отримати до каси, внести на поточний рахунок або перераховувати до фондів. Доходи і витрати, якщо інше не вказано, вважати оплаченими.

Задача 140. На основі даних задачі 139 складіть бухгалтерський баланс підприємства (ф. № 1) за станом на 1.04. 201_ р.

Задача 141. На основі даних задачі 139 складіть Звіт про фінансові результати (ф. № 2) за станом на 1.04. 201_ р.

Задача 142. На основі даних задачі 139 складіть спеціалізовану звітність страховика, форма і порядок складання якої затверджена розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 03.02.04 № 39.

Задача 143. На основі даних задачі 139 складіть Звіт про рух грошових коштів страховика.

Задача 144. На підставі нижче наведеної інформації про господарські операції страховика (укладено три договори), необхідно зробити бухгалтерські проведення пов'язані з обліком страхових платежів:

1) 25 січня звітного року укладено договір страхування, в цей же день надійшли страхові платежі у касу страховика на суму – 5000 грн і одночасно з ними починається строк дії договору;

2) 29 січня укладено договір страхування майна, який набуває чинності 1 лютого, з страховою сумою – 100 тис. грн та страховим тарифом – 2 %. Страхові платежі сплачуються двічі у рівній сумі, 29 січня та 10 лютого звітного року.

3) 5 лютого страховик отримав страхових платежів за договором зі страховою сумою 500 тис. грн та страховим тарифом – 2 % (договір вступає в силу з 4 лютого). 25 лютого були з'ясовані додаткові обставини та укладено додаткову угоду, згідно з якою розмір страхової суми був зменшений на 50 тис. грн.

Задача 145. Страхова компанія 15 січня звітного року отримала на поточний рахунок за договором співстрахування від страхувальника 10 тис. грн страхових платежів (договір вступає в дію 18 січня звітного року і діє один рік), за яким іншому співстраховику належить 40 % страхових платежів, які

йому перераховані 18 січня. 25 березня стався страховий випадок за яким страхувальнику нараховано страхове відшкодування в сумі 30 тис. грн.

Зробити бухгалтерські проведення з поясненнями та посиланням на нормативні документи.

Задача 146. Страхова компанія 1 лютого поточного року уклала договір страхування терміном на один рік, який вступає в дію у момент внесення страхувальником на поточний рахунок страховика страхового платежу у розмірі 100 тис. грн. У цей же день з іншим страховиком-резидентом було укладено договір перестраховування, що вступає в силу з моменту його укладання, кошти перестраховику перераховано 10 лютого в розмірі 50 тис. грн. Комісійна винагорода за передачу ризиків у перестраховування склала 500 грн. 25 травня стався страховий випадок, розмір відшкодування за яким оцінений в 70 тис. грн. Страхове відшкодування сплачено через три дні. Частка перестраховика у страховому відшкодування була отримана страховиком на поточний рахунок 29 травня.

Зробити бухгалтерські проведення з поясненнями та посиланням на нормативні документи.

Задача 147. Страхова компанія 1 грудня 201х року вклала 200 тис. грн коштів страхових резервів у банківський депозит строком на 14 місяців. Річний відсоток на вкладення 25 %. Прості відсотки за депозитним вкладом нараховуються щомісяця. Але 1 лютого наступного року, в зв'язку з необхідністю виплати страхового відшкодування, страховиком достроково розірвано депозитний договір, у результаті чого банком була повернута вся сума вкладу зі сплатою 1 % річних, як і за поточним рахунком. Договором було передбачено, що у разі дострокового припинення дії договору, відсотки, сплачені банком на користь страховика повертаються ним до банку.

Зробити можливі проводки з розкриттям змісту господарських операцій.

Задача 148. Страхова компанія 09.03.2016 придбала 10 тройських унцій платини за 250 000 грн, курс НБУ 10 тройських унцій на дату купівлі – 249073,02 грн. Комісія банку складає 0,5 % від вартості платини. В той же день страховик поклав платину на короткостроковий депозит терміном на 2 місяці, за яким нараховується відсотки у розмірі 5 % річних, які сплачуються страховику щомісяця. Після завершення депозитного договору, на наступний день, платина продана за 260 000 грн, курс НБУ на дату продажу склав – 259 075,00 грн за 10 тройських унцій.

Задача 149. На підставі нижченаведених даних необхідно прийняти рішення про можливість видачі кредиту страхувальникам за договорами страхування та зробити можливі бухгалтерські проведення.

Розмір сформованих резервів зі страхування життя складає 1 млн. грн. Раніше протягом звітного року було видано кредитів на суму 180 тис. грн. Для кредитних договорів страховик встановлює ставку в розмірі 15 % річних. Норматив витрат на ведення справи – 15 %.

До страховика звернулося три страхувальника з проханням про видачу кредиту:

1) на суму 15 тис. грн терміном на один рік за страховим договором зі страхування життя укладеним на 10 років, який набув чинності 2 роки тому зі страховою сумою 50 тис. грн і розміром отриманих страхових платежів 30 тис. грн.

2) на суму 5 тис. грн терміном на один рік за страховим договором зі страхування життя укладеним на 5 років, який набув чинності 3 роки тому зі страховою сумою 20 тис. грн і розміром страхових платежів – 10 тис. грн. Договір страхування передбачає регулярні, послідовні виплати (ануїтет), перша з яких повинна статися через півроку.

3) на суму 8 тис. грн терміном на рік за страховим договором зі страхування життя укладеним на 10 років, який набув чинності 2 роки тому зі страховою сумою 40 тис. грн і розміром отриманих страхових платежів 25 тис. грн.

Задача 150. Відокремлений підрозділ страхової компанії, який не здійснює страхову діяльність у повному обсязі, отримав від страховика 20 тис. грн на своє утримання, а також 50 тис. грн для виплати страхових відшкодувань страхувальникам. Зробити бухгалтерські проведення у страховика та його відокремленого підрозділу.

ПРИКЛАД ВІДПОВІДІ НА ТЕОРЕТИЧНЕ ПИТАННЯ

Питання. Особливості побудови обліку фінансових результатів у страхових організаціях

Фінансовий результат страховика, як й інших суб'єктів підприємницької діяльності, є складовою фінансових результатів від операційної, інвестиційної, фінансової діяльності та надзвичайних подій.

У загальному плані фінансовий результат – це різниця між його доходами та витратами. У спеціалізованому звіті страховика про доходи та витрати затвердженому розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 03.02.04 № 39 [1] окремо виділяють:

- результат основної діяльності;
- результат фінансових операцій, у тому числі від участі в капіталі;
- результат іншої звичайної діяльності;

Для цілей управління від названих видів діяльності фінансовий результат може додатково деталізуватись шляхом введення необхідних субрахунків другого порядку або організацією аналітичного обліку.

До фінансових результатів від основної діяльності страховика належать фінансові результати від страхових операцій та від іншої звичайної операційної діяльності.

Слід зазначити, що прибуток від страхової діяльності не завжди є головною частиною прибутку страховика. Можлива ситуація, коли основна діяльність страховика може бути навіть збитковою, і ці збитки компенсуються прибутком від інвестиційної та фінансової діяльності, а також прибутком від іншої звичайної діяльності та надзвичайних подій.

Інвестиційна та фінансова діяльність є похідними від реалізації послуг із страхування. Для гарантованого забезпечення своїх зобов'язань перед страхувальниками, страховик зобов'язаний створювати резерви і інвестувати їх за напрямками і в межах, визначених нормативними документами. Внаслідок розміщення коштів резервів страховик отримує такі доходи [2]:

- відсотки на суми залишку коштів на поточному рахунку;
- відсотки від вкладання коштів на депозити у банку;
- відсотки та суму дисконту за придбаними облігаціями;
- відсотки отримані за надання довгострокових інвестиційних кредитів;
- дивіденди за акціями;
- доходи від участі в капіталі;

– доходи від інвестиційної нерухомості тощо.

При визначенні прибутку від реалізації послуг з видів страхування, інших, ніж страхування життя слід пам'ятати, що дохід від реалізації послуг, у цьому разі, дорівнює заробленим страховим платежам, які можна розрахувати за формулою [2]

$$ЗП = СП - ПСП + РНП_{поч} - РНП_к - ЧПРНП_{поч} + ЧПРНП_к,$$

де $ЗП$ – зароблені страхові платежі;

$СП$ – страхові платежі, усього;

$ПСП$ – частки страхових платежів (премій, внесків), належні перестраховикам;

$РНП_{поч}$ – резерви незароблених премій та залишки страхових платежів з державного обов'язкового страхування на початок звітного періоду;

$РНП_к$ – резерви незароблених премій та залишки страхових платежів з державного обов'язкового страхування на кінець звітного періоду;

$ЧПРНП_{поч}$ – частка перестраховиків у резервах незароблених премій на початок звітного періоду;

$ЧПРНП_к$ – частка перестраховиків у резервах незароблених премій на кінець звітного періоду.

При визначенні прибутку від надання послуг із страхування життя дохід визначається як сума страхових платежів, зменшених на частку належну страховикам і суми резервів, що повертаються з резервів із страхування життя та збільшену на суми відрахувань у резерви із страхування життя. При цьому, резерви із страхування життя розраховуються окремо по кожному договору страхування у відповідності з Методикою формування резервів із страхування життя, затвердженою розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 27.01.04 № 24 [3].

Визначення фінансових результатів від видів діяльності, інших, ніж надання послуг із страхування, таке ж, як і у будь-якого іншого суб'єкта підприємницької діяльності.

Для обліку й узагальнення інформації про фінансові результати будь-якого підприємства, і в тому числі страховика, призначено рахунок 79 “Фінансові результати” [4].

За кредитом рахунка 79 “Фінансові результати” відображаються суми в порядку закриття рахунків обліку доходів, за дебетом – суми в порядку закриття рахунків обліку витрат, а також належна сума нарахованого податку на прибуток.

Сальдо рахунка при його закритті списується на рахунок 44 “Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)”.

Рахунок 79 “Фінансові результати” має такі субрахунки:

- 791 “Результат операційної діяльності”;
- 792 “Результат фінансових операцій”;
- 793 “Результат іншої звичайної діяльності”;

На субрахунку 791 “Результат операційної діяльності” визначається прибуток (збиток) від операційної діяльності підприємства. За кредитом субрахунку відображається в порядку закриття рахунків сума доходів від реалізації готової продукції, товарів, робіт, послуг та від іншої операційної діяльності (рахунки 70 “Доходи від реалізації”, 71 “Інший операційний дохід”), за дебетом – сума в порядку закриття рахунків обліку собівартості реалізованої готової продукції, товарів, робіт і послуг, адміністративних витрат, витрат на збут, інших операційних витрат (90 “Собівартість реалізації”, 92 “Адміністративні витрати”, 93 “Витрати на збут”, 94 “Інші витрати операційної діяльності”).

На субрахунку 792 “Результат фінансових операцій” визначається прибуток (збиток) від фінансових операцій підприємства. За кредитом субрахунку відображається списання суми в порядку закриття рахунків обліку доходів від участі в капіталі та інших фінансових доходів, за дебетом – списання фінансових витрат з рахунків 95 “Фінансові витрати” та 96 “Втрати від участі в капіталі”.

На субрахунку 793 “Результат від іншої звичайної діяльності” визначається прибуток (збиток) від іншої звичайної діяльності підприємства. За кредитом рахунку відображається списання суми в порядку закриття рахунків обліку доходів від інвестиційної та іншої звичайної діяльності підприємства, за дебетом – списання витрат з рахунку 97 “Інші витрати”.

Висновок. Головною особливістю обліку фінансових результатів страховика є те, що на їх величину впливає зміна розміру страхових резервів.

Список використаних джерел

1. Порядок складання звітних даних страховиків, затверджений розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 03.02.04 № 39. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0517-04>
2. Лень В.С. Облік і аудит у страхових організаціях: навч. посіб.— Вид. 2-ге випр.— Тернопіль: Навчальна книга — Богдан, 2012. – С. 273-274.
3. Методика формування резервів із страхування життя, Затверджена розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 27.01.04 № 24. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0198-04>
4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 № 291. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>

ПРИКЛАД ВИРІШЕННЯ ЗАДАЧІ

Задача. Страхувальник отримав у страховика кредит строком на 2 роки у сумі 5,0 тис. грн. Річний відсоток за кредит – 18 % річних. Відсотки нараховуються і сплачуються щомісяця.

Вирішення задачі.

Напрямки розміщення страхових резервів, у т.ч. зі страхування життя визначені ст. 31 Закону України “Про страхування”. Структура активів, які приймаються для представлення страхових резервів із страхування життя встановлена Правилами розміщення страхових резервів із страхування життя, затвердженими розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 26.11.04 № 2875. Цими правилами визначено, що страховики мають право розміщувати страхові резерви шляхом надання кредитів страхувальникам, але не більше 20 % загального розміру резервів.

Бухгалтерські проводки до задачі

Господарська операція	Дебет	Кредит	Сума
Наданий кредит страхувальнику	143	301	5 000,00
Щомісяця протягом 2-х років нараховують-ся відсотки за кредит (5 000 · 18 : 12 : 100)	373	733	75,00
	733	792	75,00
Сплачені страхувальником відсотки	301	373	75,00
За 12 місяців до погашення кредиту довгострокова дебіторська заборгованість переводиться до поточної	352	143	5 000,00
Повернення страхувальником кредиту	301	352	5 000,00